

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Trgovinska pogodba z Avstrijo

Včeraj smo že izčrpno poročali o novi trgovinski pogodbi z Avstrijo, ki je stopila v veljavo z 19. julijem t. l.

Prejšnja pogodba, ki je bila sklenjena jeseni l. 1925, je bila odpovedana za 1. julij tek. leta. Pogajanja pa so se zavlekla in tako je prišlo do zaključka preteklo soboto na Dunaju. Naša delegacija je bila v težavnem položaju, ker se je morala boriti predvsem za agrarne proizvode. Avstrija pa je v svoji trgovinski politiki stalno forsirala agrarno produkcijo in jo vedno bolj ščitila s carinami.

Najbolj značilno noto daje novi trgovinski pogodbi prednostna carina (preferencial) za jugoslovansko pšenico. Avstrija se je v pogodbi obvezala, da bo pri pol milijona stotov uvožene naše pšenice zaračunavala 3.20 zl. krone manj carine kot drugače v avtonomnih postavkah. Toda ta preferencial naše pšenice stopi v veljavo le tedaj, če ga odobri druge pogodbenice države, ki uživajo v prometu z Avstrijo največje ugodnosti. Če pa druge države ne bi pristale na to izjemo od klavzule največje ugodnosti, bo Avstrija začela takoj z nami pogajanja, da se na drug način nadomesti ta preferencial. Avstrija je poleg Nemčije ona evropska država, ki je najbolj ugodila želji vzhodnoevropskih in balkanskih držav glede uvedbe prednostnih carin za njih žito. Kajti v konkurenčni borbi s prekoceanskim žitnim uvozom so si morale evropske producentske države zagotoviti izvoz v evropske konsumentne države. To pa je bilo pri sedanjem stanju trgovinskih pogodb nemogoče, ker so bile izenačene z drugimi državami, katerih produkcijski stroški so bili razumljivo nižji kakor v Evropi. Ob takem položaju in tako različnih pogojih je imela klavzula največje ugodnosti pomen predvsem za gospodarsko močnejše države. Podobno kakor naša država išče tudi Madjarska kupce za svojo pšenico.

Ko smo dobili zakon o monopolu na izvoz pšenice in moke, je bilo jasno, da je s tem bil notranji trg oproščen posledic in vtisov svetovnega položaja. Zato je lahko mogoče, da se cene v notranjem trgu, ker nimamo izvoza, razvijajo drugače kot na svetovnih tržnicah. Ker pa smo letos za pšenico izvozna država, je bilo treba skrbeti tudi za prodajo presežka našega pridelka. Pred nedavnim smo že poročali, da je Privilegirani izvozniki družbi uspelo prodati večje količine pšenice na Češkoslovaško. Privilegirana izvozna družba ima monopol nakupovanja v najbolj žitorodnih krajih države, v Bački in Banatu, kar pomeni, da bomo izvažali predvsem to blago na svetovni trg.

Kakor je že iz prejšnjega razvidno, zaenkrat trgovinska pogodba z Avstrijo, kar se tiče pšenice, za nas še nima praktičnega pomena. Ravno sedaj je čas za vnovčenje pridelka, tako se pa lahko cela stvar zavleče, predno bomo sploh prišli do novih pogajanj z Avstrijo.

Drug važen nov moment v novi pogodbi pa so kontingenti za uvoz goveje živine in prašičev. Po velikem dvigu svoje poljedelske produkcije, je Avstrija začela z vso energijo pospeševati tudi svojo živinorejo. Pri pravkar zaključenih pogajanjih se je izrazilo pokazala tendenca, da se avstrijski uvoz živine zmanjša za polovico. Zato je smatrati doseženi kontingent za znatno ugodnost. Vprašanje pa je, kako bomo praktično v naši državi izvedli izvoz tega kontingenta. Za pšenico nam je lahko, ker imamo državni monopol na izvoz. V trgovini in izvozu živine pa imamo računati s privatno trgovino, ki ne bo mogla tako smoteno izrabiti kontingenta. V zvezi s temi določbami nove trgovinske pogodbe postaja razumljiva ustanovitve posebne Zadruga za izvoz živine. Če bi prevladovala popolnoma privatna inicijativa, je dana možnost, da s takojšnjim izkoriščanjem kontingenta preveč pollačimo cene, kar tudi drugi državi pogodbenici ne bi bilo prav. Za uvoz goveje živine znaša kontingent Jugoslavije 10.000 glav letno ali 50 odstotkov uvoza v letu 1930. Podobno bo Avstrija dala kontingent za goveda Romuniji, za prešiče pa je imela kontingent že Poljska, in sicer 2500 glav tedensko. Za pršutarje velja kontingent približno 20.000 glav, ki se lahko uvaža po dosednji carini 18 zl. kron za 100 kg.

Avstrijsko časopisje komentira novo pogodbo ter ugotavlja, da je Avstrija za agrarno zaščito tudi popustila mnogo pri zaščiti svojih produktov na jugoslovanskem trgu. Kakor je iz samega tarifnega dela pogodbe razvidno, zvišanje jugoslovanskih carin ni znatno. Ugotoviti pa moramo, da pride več teh zvišanj v poštev za produkcijo v naši banovini, vendar so ostale neizpolnjene še mnoge druge želje.

Kar se tiče povišanj avstrijskih carin, v katere je privolila naša država, je omeniti postavke za perutnino, sadije in zelenjavo. Pri večini predmetov so odločilno vplivali rezultati doseženi pri avstrijsko-madjarskih pogajanjih. Tudi z Madjarsko je namreč Avstrija sklenila novo pogodbo, ki je bila ravno tako uveljavljena ta teden.

Trgovinska pogodba z Avstrijo je posebno velikega pomena za Slovenijo. Tako naš agrarni kakor industrijski izvoz v Avstrijo sta odločilnega pomena za naše gospodarstvo. Na drugi strani pa je Avstrija tudi naš najbolj industrialni sosed, ki je še pred nedavnim imel največji uvoz v našo državo. Zato je razumljivo, da so naši interesi tako pozorno zasledovali potek pogajanj z Avstrijo in po svojih zastopnikih tudi pri njih sodelovali. Tako je ljubljanska Zbornica za TOI predložila naši delegaciji obširno spomenico, v kateri je navedla vse potrebe in zahteve našega gospodarstva in jo je naša delegacija v marsikateri točki upoštevala.

Gospodarski bič nad Italijo

Uvoz žita omejen — Število porok in rojstev katastrofalno nazaduje — „Raznašalci alarmantnih vesti spadajo na strelišče“

Rim, 22. jul. Podatki, ki jih priobčuje uradni list »Gazetta Ufficiale«, niso za italijansko gospodarstvo nič kaj razveseljivi. Številke kažejo, da se položaj italijanskega gospodarstva čedalje slabša. Posebno podatki o gibanju prebivalstva, rojstvu in smrti ter o sklenjenih porokah so v tem pogledu silno značilni. V primeri z lanskim letom je padlo v teku prvega polletja število porok za 16.413 (135.037 v letu 1931 proti 151.450 v letu 1930). V prvih šestih mesecih tega leta se je rodilo v Italiji 530.907 otrok, to je 33.706 manj kakor v istem času lanskega leta (564.613). Število mrtvih raste tudi v odstotkih. Letos je umrlo v prvem polletju 308.696, lansko leto v istem času pa 285.392; na 1000 Italijanov je umrlo letos 7,5 ljudi, lansko leto pa 6,9. V tem času je bilo 222.211 več rojstev kakor smrti (lansko leto je znašal ta pretekletek 279.221); italijansko prebivalstvo je torej letos naraslo za 57.010 ljudi manj kakor lansko leto v istem času.

Število brezposelnih je znašalo 30. junija 573.593 (lansko leto 30. junija 522.291). Proizvodnja pločevinastih izdelkov je znašala v prvih petih mesecih 1931 563.626 ton, lansko leto

v istem času 701.692 ton. V prvem polletju tega leta je znašala proizvodnja litega železa 256.540 ton (lansko leto 263.368), proizvodnja jekla pa 750.050 (lansko leto 893.979). Nazadovale je nadalje proizvodnja cementa, umetne svile, papirja in električnega toka. — V teku prvega polletja 1931 je znašal promet v italijanskih lukah 16.269.992 ton, lansko leto v istem času pa 18.129.659 ton. Primanjkljaj v trgovinski bilanci znaša v prvem polletju 1500 milijonov, lansko leto je znašal primanjkljaj 3010 milijonov lir. Trgovinska bilanca je torej letos ugodnejša in sicer predvsem radi skrčenja uvoza; izvoz je namreč letos znašal komaj 5112, lansko leto pa 6535 milijonov lir. Skrčenje uvoza se pripisuje zmanjšanju l. ma, ki je na drugi strani posledica šibke kupne moči italijanskega ljudstva. V juniju tega leta je prijavilo stečaj 1534 tvrdk, v juniju lanskega leta 1084. Število mesečnih protestov je znašalo v juniju tega leta 101.298, v juniju lanskega leta 83.360.

Položaj italijanskega gospodarstva čedalje bolj vznemirja vlado, ki posveča temu vprašanju veliko pažnjo. Da bi vlada zmanjšala uvoz žita in tako zboljšala trgovinsko bilanco, je iz-

dala ukaz, da se v italijanskih mlinih ne sme mleti več kakor 5 odstotkov inozemske pšenice. Fašistična oblastva so pričela takoj odločno izvajati ta ukaz in v Napolju so 22 mliniskim podjetjem naložili visoke denarne kazni radi kršitve nove določbe.

Da se je radi težkega gospodarskega položaja polastila fašističnih krogov huda nervoznost, priča komentar rimskega »Lavoro Fascista«, ki ščuva vladne organe, naj brez usmiljenja nastopijo proti kršilecem fašističnih gospodarskih ukrepov in raznašalcem slabih vesti o gospodarskem položaju.

V tem splošnem gospodarskem močvirju, ki je objelo ves svet, izvaja fašistični list, se je fašistična država spustila v trdo bitko in zmagonosni znaki se že kažejo. V boj so šli delavci in vsi sloji italijanskega naroda, toda med po-vojnimi kapitalisti, ki so zrastle kakor gobe, se nahajajo tudi izdajalci. To so zločinci proti fašizmu. Zločince ni samo tisti, ki ubije fašista, ampak tudi tisti, ki ogroža varnost italijanskega gospodarstva in proti tem je treba nastopiti brezobzirno, kajti fašistična revolucija ima pravico, da se brani.

Poboji na bolgarski meji

Politično ozadje atentata

Belgrad, 22. julija. — I. Napad, ki se je izvršil na jugoslovansko-bolgarski meji na naše obmejne organe in zahteval tudi človeške žrtve, je vzbudil v vseh krogih upravičeno ogorčenje. Pričakovalo se je, da bodo enaki neljubi incidenti ponehali in da se bo razvilo znosno razmerje med obema slovanskimi državama na Balkanu. Izid volitev v Bolgariji je potrdil te upe, ker so zmagovite stranke takoj izjavile, da hočejo likvidirati s politiko prejšnje vlade Ljapčeva, torej tudi z njenimi senčnimi stranimi v vprašanju podpiranja makedonskih komitov. V novi vladi je edini Radoslavov, ki je nekoč imel stike z makedonskimi. Njegovih spominov nova vlada očitno ni prevzela v svoj program. Makedonski komite je smatral torej za oportuno, da z novim nečloveškim atentatom, izvršenem na teritoriju Jugoslavije obrne

pozornost nove bolgarske vlade nase in izvaja ob enem krvoločno presijo na njeno politiko napram sosedam Bolgarije. Na drugi strani je pa značilno, da se je atentat izvršil ravno ob zaključku večmesečnega dela mešane jugoslovanske-bolgarske komisije za razdelitev obmejnih posestev. Ravnokar so se delegacije sestale, da vprašanje likvidirajo in odstranijo zadnje zapreke na potu do znosnega sožitja. Makedonski komite je smatral za svoje zločinsko dolžnost, da to delo prepreči. Izraža se upanje, da bo bolgarska vlada to gausno igrro spregledala in preprečila, da nepoklicani vršijo pritisk na razvoj njene politike, od katere ves Balkan in vsa Evropa pričakujejo pomirljivih rezultatov za oobrobit sodelovanja med vsemi balkanskimi narodi.

Grozeče grmenje v Španiji

Beda in sromaštvo povzročata nevarna ljudska gibanja — Ljudstvo zahteva socialne pravice

Madrid, 22. jul. tg. Stavka v Andaluziji, ki je čisto podobna vstaji, je v mnogih krajih povzročila hude izgrede. V kraju Los Hermanas so izgedniki zažgali telef. urad, se prej pa telefonistke zaprli v urad. Čim so se zaprte deklice pokazale na oknih, so vstali nanje streljali. Orožništvo iz Seville je došlo še pravčasno in prepodilo vstaše, pri čemer je bilo 15 oseb hudo ranjenih, ena pa ubita. Tudi v Coria del Rio so hoteli izgedniki zažgati telefonski urad. Orožništvo, ki je z avtomobili prišlo iz Seville, je ustrelilo tri izgednike, več pa je bilo ranjenih. V Utreni, kjer so hoteli napasti neko tovarno in orožniško vojašnico, so aretirali med drugimi nekega inozemca, ki ni hotel podati svojih osebnih podatkov, pa se domneva, da je Nemeec in sovjetski agent.

Danes dopoldne so stavljujoči nasokčili v kraju Dos Seramanos poslopje s telefonsko postajo in ga zažgali. V poslednjem trenutku je policija rešila telefonistke, ki so bile že zgubile zavest. Stavljujoči so jih namreč, preden so hišo zažgali, zaklenili v sobe. Izgedniki so hoteli policiji, ki je prispela z avtomobili iz Seville, onemogočiti gašenje, zato so stražniki ustrelili mednje in 14 ljudi nevarno ranili, dva pa ubili. Seviljski guverner je dal aretirati mestnega načelnika v Dos Seramanos, ki je francoski anarhist in sploh ni španski državljani. V okolici Seville je tudi prišlo do spopada med stavljujočimi in policijo. 12 izgednikov je bilo ranjenih. Do podobnih izgredov je prišlo tudi v Carnovi, kjer je bilo ranjenih 14 ljudi.

Dalje je bil aretiran neki dr. Vallian, o katerem se domneva, da je voditelj vstaje. Skupno z drugimi anarhisti so ga prijeli, ko se je s 4 tovornimi avtomobili peljal v Seviljo. Baje z namenom, da v Sevilji napade in zažge razne banke. Ta pokret ekstremistov bi se imel v zadnjih dneh razširiti tudi na Madrid, kjer sedaj oblasti zapirajo mnogo ljudi. Pravzaprav ne gre pri tem za komunistične nemire, dasi so pri tem udeleženi tudi sovjetski agenti. Voditelji in hujskači so anarhisti, odnosno sindikalisti, med katerimi skoraj ni več nobene razlike. Velika beda, ki je zavladala posebno v Andaluziji, je največja širiteljica za njihov prevratni teror. Vlada pripravlja načrt zakona v varstvo republike, ki v glavnem ni drugega, kakor zakon proti stavki. Vsaka stavka, ki se ne prikladi 10 dni pred začetkom, se bo smatrala za nezakonito. Nujno je potrebno, da vlada nastopi na najostrejši način, da vsaj nekoliko zavre neštevilne stavke, ki se oživljajo

neprestano po vsej državi. Kot najučinkovitejše sredstvo proti siromaštvu in brezposelnosti podeželskega ljudstva v Andaluziji nameravajo razlastiti vse latifundije. Zato so ravno njihovi lastniki silno razburjeni.

Zakon o agrarni reformi

Madrid, 22. jul. fr. Agencija »Information« objavlja, da je vojni minister Azana sinoči imel pomemben govor, v katerem je prvič jasno in precizno očrtal stališče njegove stranke, ki nosi ime republikanske akcije, posebno z ozirom na brezposelski problem in na agrarno reformo. On je mnenja, da se mora agrarna reforma izvršiti kolikor mogoče hitro in brez vsakega odlašanja, ako potrebno tudi z dekretom, seveda pod pogojem, da parlament naknadno da svoj pristanek. Agrarni odbor je že izdelal tozadevni načrt, ki predvideva takojšnjo razlastitev velikih posestev ali latifundij in njihovo porazdelitev med brezposelne. Načrt smatra za veleposestva ona, ki imajo več kakor 200 ha obdelane zemlje in nad 400 ha pašnikov. V to svrhu bi se naj ustanovile posebne zadruga kmetov, ki bi sprejele v last ta zemljišča ali pa bi jih porazdelile med najbolj revne in potrebne delavce. Država bi za enkrat prispevala 120 peset za izplačilo delavskega zaslužka za nakup semena in gnojil do prihodnje žetve. Minister Azana je mnenja, da bi se na ta način lahko razdelilo 750.000 ha med najmanj 100.000 brezposelnih delavcev. Z razdeljevanjem naj bi se začelo že s prvim avgustom, odškodnino bi pa določil parlament pozneje. Ministrski svet se je že dalje časa bavil s tem zelo resnim vprašanjem in ni več dvoma, da bo načrt agrarne komisije tudi sprejet in izpeljan. Na ta način bo ustvarjen prvi socialni predpogoj za ustalenie nove španske republike.

Fašisti ubijajo lašiste

Trst, 22. julija. ž. V avgustu se bo pričela razprava proti fašistoma Baccareliu in Nattiu iz Livorna, ki sta ubila krščanskega fašista Cezarja Covia in ranila njegovega prijatelja. Fašisti iz Livorna so prišli 11. aprila v Trst, zvečer pa, ko so se pijani vračali, so srečali na ulici skupino mladeničev, ki so peli »Volga... Volga«. Brez vprašanja so izvlekli orožje in ubili Covia, njegovega prijatelja pa težko ranili. Fašisti pišejo, da je ta krvav dogodek zelo težak, težak tembolj, ker sta bili obe skupini iz krogov fašistov. Res so oni peli »Volgo«, toda to ni nobena antifašistična pesem. V obtožnici trdijo, da je umor Covia delo mladih impulzivnih ljudi, ki niso poznali razmer v Trstu in Julijeki Krajini, radi česar sedaj stojijo pred tržaškim sodiščem, ki jih bo seveda obsodilo.

V nedeljo vsi na Brezje!

Ob stoletnici Barage dvignemo svoj glas za njega povelčanje!

V samostanu zanimiva misijonska razstava! Dragocene narodno-umetnostne vezenine! Baragovi spomini!

Zanimivosti iz Kine in Indije! Misijonska zveza (UC).

Evharistični kongresi

Split, 22. julija. ž. Za Evharistični kongres na Visu je odredila Jadranska paroplovba šest posebnih ladij, ki bodo iz vseh dalmatinskih krajev vozile romarje na Vis. Splitčani bodo šli na Vis z godbo. Sodeč po pripravah, bo to prava slavnost katoliške misli.

Split, 22. julija. ž. Na Evharistični kongres v Šibenik je odšlo veliko število katolikov iz Splita s pevskim društvom sv. Cecilija in z godbo.

Iz diplomatske službe

Belgrad, 22. julija. AA. Mehiška vlada je imenovala za svojega častnega konzula v Zagrebu Gezo Hofmana. Kraljevska vlada mu je podelila eksekvatur.

Belgrad, 22. julija. AA. Braziljska vlada je obvestila našo vlado, da je imenovala za svojega konzula v Belgradu Alfreda Polazina.

Osebnosti

Ljubljana, 22. jul. Na današnji odborovi seji Slovenskega planinskega društva je bil izvoljen za podpredsednika g. prof. Janko Mlakar. Društvo je smatralo njegovo izvolitev za potrebno in upa, da so s tem odstranjena vsa nasprotstva in nesporazumi.

Split, 22. julija. ž. Sinoči je prispel iz Rima preko Benetk in Reke dr. Juraj Madjarec, rektor zavoda sv. Hieronima v Rimu. Zadržal se je v nadškofovskem dvorcu. G. dr. Juraj Madjarec potuje v svoje rodno mesto v Molve na redni letni dopust.

Belgrad, 22. julija. AA. S sklepom ministra za socialno politiko in narodno zdravje sta postavljena po potrebi službe za uradniške pripravnik na šoli narodnega zdravja v Zagrebu Svetozar Beličević iz Zagreba, za sestro-pomočnico na higienskem zavodu v Ljubljani pa Marija Česa-rek, s šole za sestre-pomočnice v Ljubljani.

Poroka princeze Ileanne

Bukarešt, 22. julija. ž. Včeraj so prispeli v Bukarešto na poroko princeze Ileanne člani družine Hohenzollern, in sicer princ Hohenzollern z ženo ter princ in princesa Leinigen. Princeza je s svojim zaročencem Antonom Habsburškim sprejela v palači Centoceni čestitke predstavnikov raznih društev in diplomatskega zbora. Med diplomati so bili tudi jugoslovanski poslanik Čolak Antič, poljski grof Sembek, francoski poslanik Pauau, belgijski diplomat Guillaume, italijanski preciozi in portugalski bederodo. Nato so bile sprejete dvorne dame, ki so darovale princezi stekleno mizo. Kralj Karol je daroval princezi Ileani letalo, kraljica Marija dragoceno ogrlico in pohištvo za tri sobe. Grška kraljica Elizabeta je darovala sestri azerbno garnituro namizne opreme. Predsednik francoske republike ji je poslal garnituro dragih porcelana, baron Fassini iz Rima pa ji je poslal mizo v stilu renesance.

Za udeležence proslave »Lipe«

Belgrad, 22. julija AA. Generalna direkcija državnih železnic je dovolila 50% popust vsem udeležencem proslave 45letnice pevskega društva »Lipa« v Litiji, ki bo 15. avgusta t. l. Popust velja od 12. do 18. avgusta za vse vlake razen ekspresa.

Dunajska vremenska napoved. Vreme se bo izboljšalo, postalo bo topleje.

Amerika diktator Evrope?

Londonsska konferenca brez rezultata — Amerika proti Franciji z ustanovitvijo ameriko-anglo-nemškega gospodarskega bloka — Francija ne odklanja posojila, toda zahteva garancije

Zadolžena Nemčija

Svet je danes prenapolnjen z govoricami o katastrofalnem gospodarskem položaju Nemčije. Iz Nemčije same prihajajo obupni glasovi, da so reparacijske dajatve nemško gospodarstvo popolnoma izčrpale, inozemstvo pa odgovarja, da je nemški narod sam kriv, da je inozemstvo izgubilo vsako zaupanje v njegovo gospodarstvo. Ker so v to v prvi vrsti čisto gospodarsko debato vpleteni tudi politični vidiki, je zelo težko najti pravega krivca, ali prave vzroke za sedanje stanje, ki je zares kritično. Dejstvo samo, ako ga razgledamo vseh človeških in političnih okraščih, izgleda takole: državni statistični urad je koncem septembra 1930 ugotovil, da dolguje Nemčija na kratkoročnih posojilih okroglo 11 in pol milijarde mark, od česar pa le 3 in pol milijarde na inozemstvo. Tekom zadnjih mesecev je po poročilih statističnega urada inozemstvo dvignilo 1/3 svojih vlog, to se pravi nad 6 milijard mark. Istocasno, ko se je valila zlata reka preko nemških mej, se je pojavilo tudi v notranjosti Nemčije same veliko nezaupanje, ki je naraslo v paniko in povzročilo, da so tudi domačini dvignili večino od 4 milijard mark kratkoročnih posojil.

Tako se je zgodilo, da se je nahajala Nemčija začetkom julija v obupnem položaju človeka, ki je čez noč izgubil 1/3 poverjenih mu posojil. Panika ki je napadla inozemski denar preko državne meje in napotila domačine, da so ga sli dvigati v banke, pa je posledica dveh momentov: političnega in gospodarskega. V političnem pogledu je Nemčija napravila usodopolne napake, ki je dovolila nevarno razmah nacionalizma, mirno dopuščala militaristične manifestacije na eni, na drugi strani pa razvijala agresivne načrte, kakor carinsko zvezo z Avstrijo. Inozemstvo je to smatralo za izzivanje in odpovedalo zaupanje v takšno Nemčijo. V gospodarskem pogledu pa so pogreške ravnotako usodopolne. Nemška industrija se je opijala od ameriških metod hitrega zaslužka s pomočjo skrajne racionalizacije. V to svrhu je neprestano klicala inozemski kapital, ga razmetavala z obema rokama v izboljševanje in razširjanje obratov, ne glede na to, če se bo za zvišano produkcijo našel tudi povečan konzumni trg. Nemška industrija je pozirala velikanske vsote izposojenega denarja. Gradila nove obrate, ustvarjala po mili volji kartele in zveze med najrazličnejšimi panogami pridelovanja tako, da so polagoma celo voditelji izgubili orientacijo v tem denarnem labirintu. Država, ki je razpolagala s ceneno delavsko močjo in uporabljala dragocen kapital, se je ravno tako obnašala, kakor da bi lahko oddajala veliko delavskih sil in mnogo denarja, po zgledu Amerike seveda.

Ker je Nemčija gospodarila tako, da je neprestano apelirala na inozemsko posojila in celo svoje velikanske izgube v svojem gospodarstvu zopet krila iz novih posojil, je zšla v dolgove, ki jo sedaj dušijo.

Ti dolgovi se delijo v trije vrste: 1. kratkoročna posojila, 2. dolgoročna in 3. inozemske investicije v nemški industriji. Med kratkoročna posojila pristevamo zadolžnice, obligacije in tekoče račune. V tej postavki se je Nemčija zadolžila, kakor zgoraj navedeno s skoroda 12 milijardami mark. Tudi Nemčija je posojala inozemstvu in sicer v višini 4 in pol milijard mark tako, da znaša dejanska zadolženost Nemčije v tej postavki okroglo 7 milijard mark. Kratkoročni dolgovi predstavljajo torej najnevarnejšo postavko, ker so izročeni na milost in nemilost takojšnje odpovedi. To se je zadnje dni zgodilo in je dovedlo Nemčijo tik ob zrelo prepadu.

Dolgoročni dolgovi so septembra lani dosegli 9 in pol milijarde mark, od česar odpade 8 in pol milijarde na inozemstvo. V to kategorijo dolgov moramo všteti inozemsko posojila, kakor tudi razne nemške vrednostne papirje, ki se nahajajo v tujih rokah. Od teh 8 in pol milijard je porabilo zasebno gospodarstvo 4 in pol milijard in samo ostali denar je bil najet od javnih ustanov. Inozemske investicije, ki bi se pravilno morale vključiti dolgoročnim dolgovom in ki predstavljajo sodelovanje inozemskega kapitala pri nemških industrijskih podjetjih, so znašale septembra 1930 okroglo 6 milijard mark. Ker je tudi Nemčija posojevala inozemstvu oziroma bila udeležena pri inozemskih podjetjih v višini 4 do 5 milijard mark, se mora pasiva nemškega gospodarstva v tej postavki nastavitvi na okroglo 11 milijard mark.

Po navedenih podatkih je položaj nemškega gospodarstva koncem 1930 približno sledeči: Nemčija ima od svojega premoženja okroglo 9 do 10 milijard mark v inozemstvu, med tem ko ima inozemstvo okroglo 27 milijard mark premoženja v Nemčiji. Izguba znaša torej za Nemčijo 17 milijard mark raznih dolgov brez ozira na one dolgove, ki jih mora plačati vsled reparacijskih obveznosti; 17 milijard znaša v jugoslovanskem denarju 246 milijard dinarjev. Toliko torej dolguje Nemčija. Pri tem je treba poudariti, da se je Nemčija 1924 dočela iznebiti vseh predvojnih in medvojnih dolgov in to s pomočjo državnega bankrota. 1924 Nemčija ni imela nobenega dolga. Za onih 246 milijard dinarjev se je torej zadolžila v teku 6 let. Če pa od računamo premoženje, ki ga ima Nemčija sama v inozemstvu, potem znaša dotok inozemskega denarja v Nemčijo 310 milijard dinarjev, vsota, ki je brez sledu tekom 6 let izginila v žrelo brez dna nemškega gospodarstva.

Danes so vse te postavke seveda križem prevrnjene. Orkan, ki je divjal in deloma še divja po Nemčiji, je povzročil velike izpremembe, vse na škodo Nemčije. Dodatno k tem zelo inštruktivnim številkam je treba označiti imenoma države, ki so s posojili najbolj interesirane na usodi Nemčije. Statistično je težko ugotoviti za posamezne države, koliko so dale Nemčiji, toda računata se, da so Združene države same posodile za kratkoročnih in dolgoročnih posojilih 170 milijard dinarjev. Angleži okrog 30 milijard dinarjev. Nizozemska približno 15 milijard dinarjev, Švica in Švedska vsaka po 15 milijard dinarjev. To je ozadje, katerega moramo poznati, če nam je na tem, da razumemo prizadevanje Amerike in Anglije, da rešita Nemčijo in z

Posojilo? Da, toda kje so jamstva?

Francoski ministri smatrajo, da je njihova prisotnost v Londonu brezpredmetna

Londonsska konferenca poraja vse drugačne rezultate nego je svet od nje pričakoval. Ker se Nemci in Francozi v Parizu niso sporazumeli, tudi londonsska posvetovanja niso dosedaj rodila nobene rezultata in ga po vsej priliki tudi ne bodo.

Predlog Francije, da naj se Nemčiji dovoli velik dolgoročen kredit v znesku 100 milijonov funtov, za kar bi pa Nemčija morala dati izrecne politične in pa finančne garancije, ni našel odobrenja Amerike in Anglije, ki v Londonu nastopata popolnoma solidarno. Obe anglosaški velesili sta odločno zoper vsake politične garancije, ki naj bi jih dala Nemčija, in menita, da naj bi se nemška gospodarska kriza rešila enostavno na ta način, da bi se vse evropske in ameriške banke, ki so nemškemu gospodarstvu svoje kratkoročne kredite odtegnile (radi česar je tudi kriza nastala), domenile, da te kredite, ki znašajo skupno 1 milijardo 200 milijonov dolarjev, zopet upostavijo. Po potrebi bi se mogel del teh kreditov izpremeniti v dolgoročne. Francozi seveda pravijo, da si v tem slučaju ohranijo svobodne roke, ker nimajo nobenega interesa na tem, da bi nemškemu gospodarstvu pomagali, ako nimajo garancije, da se bo verjaska mirovna pogodba spoštovala. Oni da v Nemčiji nimajo izgubiti več kakor 80 milijonov mark, radi česar se lahko odpovejo vsaki udeležbi pri pomožni akciji.

Ker bi se na ta način londonsska konferenca končala z veliko izgubo Anglije in Amerike na prestopu, je uveljavno, da se obe anglosaški državi z vsemi silami upirata francoskemu stališču in skušata na vsak način forsirati ugoden rezultat konference. Sploh se je Amerika v prvi vojni zelo angažirala v evropske zadeve, napram katerim se je zadrževala celih 13 let skoro popolnoma pasivno. V Londonu se ne nahajata samo člana ameriškega kabineta Stimson in Mellon ter ameriški poslanik v Londonu Gibson, ampak tudi več svetovalec ameriških poslaništev v Parizu in Berlinu, medtem ko je tudi visok ameriški finančni uradnik Finley, ki se nahaja v Evropi na dopustu, dobil nalog, da odpotuje v London. V Londonu pa potuje tudi znani general Dawes. To iniciativnost Hooverja je treba tembolj ceniti, ker se je zaradi tega proti njemu v Ameriki sami dvignila močna opozicija, ki mu zamere, da je predlagal moratorij v nemških reparacijah in s tem tako globoko posegel v evropske težave in homarije, da bi utegnil škodovati amerškemu gospodarstvu.

Hooverjev tisk odgovarja, da je položaj ravno nasproten: da je namreč izboljšanje gospodarskega položaja v Ameriki bistveno odvisno od sanacije Nemčije in Evrope sploh, kjer ima Amerika naložene ogromne kapitale. Na vsak način je videti, da hoče Amerika evropske zadeve vzeti sama diktatorično v roko, ker meni, da je sicer polom Evrope neizogiben.

To stališče energično podpira Macdonald, ki zamera svojemu ministru za zunanje zadeve Hendersonu, da je ostal v Parizu in tam podpiral francosko tezo, namesto da bi takoj odpotoval v London, ko je videl, da Francija ne odneha od svoje zahteve po političnih garancijah. Francija je od

svoje strani to svoje stališče vnovič podčrtala z memorandumom, ki ga je ravnokar izročila. Društvu narodov z ozirom na mednarodno razorožitveno konferenco. Francoska vlada v tej spomenici pravi, da je njeno stališče glede razorožitve bistveno in brezpogojno odvisno od spoštovanja verjaskih mirovne pogodbe. Nobena država ne sme smatrati razorožitvene konference kot priliko, da ogroža mir in red, kakor je določen po sedanjih mednarodnih pogodbah. To je stališče, ki ga Francija logično zastopa tudi na londonsski konferenci.

Radi tega trdnega držanja Francije se je raznesla vest, da hočeta Anglija in Amerika svoj zamisel izvesti brez Francije in, če treba, proti njej. V tem smislu je napisal »Daily Ekspres« senzacij

Dosedanji uspehi

Pomoč za prvo silo — Glavno bo rešila zopet nova konferenca

London, 22. jul. AA. Vtis, ki ga imajo poučeni krogi o londonsski konferenci, je ta, da bodo tu zbrani evropski in ameriški državniki rešili le vprašanje prve pomoči Nemčiji. Rešitev velikih nemških finančnih težkoč pa bo najbrž prepuščena kasnejši konferenci. Po končani londonsski konferenci bo po vsej priliki vsaj novih mednarodnih sestankov o najvažnejših vprašanjih gospodarskega in političnega življenja v Evropi. Ni tudi izključeno, da se bo sestala nova reparacijska konferenca. Na današnji plenarni seji konference je prišlo do nekaterih praktičnih rezultatov. Nemčiji so podaljšali reeskontni kredit za 3 mesece. Sporazumeli so se tudi, da emisijske banke ne bodo odpovedale Nemčiji kratkoročnih kreditov. Te kredite cenijo na približno 250 milijonov funtov sterlingov.

Danes popoldne je odbor finančnih ministrov razpravljal o novih reeskontnih kreditih za Nemčijo. Najbrže bodo Berlin posejili bančniki, da tamkaj doženejo, ali bodo ukrepi londonsske konference za okrepitev nemških financ zadostni. Po potrebi bo Nemčiji podeljena nova pomoč. Ta odbor bančnikov v Berlinu ne bo imel delokroga kontrolne komisije po Dawesovem načrtu. Odboru bo poverjena naloga, da zbere podatke o gospodarskem položaju Nemčije in stavi predloge eventualni novi mednarodni konferenci. Zadnji dnevi konference bodo posvečeni velikim družabnim prireditvam.

Mesto pomoči platonična priporočila

Pariz, 22. julija. AA. Posebni dopisnik Havasa poroča iz Londona, da so se delegati zainteresiranih držav v razgovoru z Briningom glede najnujnejših ukrepov za odstranitev finančnih težkoč v Nemčiji sporazumeli v tem, da ne gre potegniti zunanega kapitala iz Nemčije in da je treba priporočiti emisijskim bankam, naj pozovejo zasebne banke, da ne začno jemati kapitala iz Nemčije. Razen tega sklepa ni odbor finančnih ministrov še ničesar drugega

jonalen članek, v katerem Franciji grozi, da bo izolirana, ako bi vztrajala na svojem stališču. Anglija in Amerika sta mnenja, da mir ni toliko ogrožen po nemških nacionalistih, kolikor po hibah in nedostatkih verjaskih mirovne pogodbe, ki da je pravi vzrok politični in gospodarski krizi Evrope. Da se Evropa reši ekstremizma, ki jo od vseh strani ogroža, bo treba pristopiti k temeljiti reviziji mirovnih pogoib in vojne odškodnine. V to svrbo bi se Anglija in Amerika ne bali, da se zvežeta z Nemčijo in ustvarila blok proti Franciji.

To so jako dalekosežne besede, ki pa bržčas niso popolnoma tako mišljene, ampak prejkone predstavljajo skrajnen pritisk na Francijo, da bi od svojega stališča odnehala. Saj bi pri reviziji mirovnih pogoib iz l. 1918 imela Anglija izgubiti še več ko Francija. Ker zato ni verjetno, da bi Francija svoje stališče revidirala, zato je upravičena bojazen, da tudi londonsska konferenca ne bo prinesla nobene rešitve, ampak evropski položaj še bolj zapletla nego je.

ukrenil. Govore, da se bo konferenca odgodila, ker odpotujeta Macdonald in Henderson v petek z Briningom in Curtiusom v Berlin, kakor sta že prej napovedala.

Manifestacije in večerje

London, 22. julija. Ig. Iz angleških krogov se čuje, da se ima londonsska konferenca končati z veliko manifestacijo v korist mirovne misli in mednarodnega sodelovanja vseh narodov. Taka manifestacija bo okrepila zaupanje sveta v stabilnost političnih razmer in bo ojačila učinkovitost finančnih ukrepov, kateri naj pomagajo centralni Evropi in trenutni finančni krizi. Šefi vlad in zunanji ministri udeleženi držav so se na današnjih sestankih bavili s tem, kako naj se formulira ta skupna izjava vseh držav.

Po jutrišnji seji bo francoska delegacija gost nemške vlade na nemškem poslaništvu, dočim sta se danes sestala dr. Curtius in Briand, zvečer pa se bo udeležil večerje tudi italijanski pooblaščenec, katero bo priredil nemški poslanik v Londonu. Nemška delegacija je danes sprožila idejo, naj bi se nekateri bankirji svetovnega glasu neposredno po končanih londonsskih razgovorih odpravili v Berlin, da tam proučijo, ali bodo v Londonu sklenjene odredbe zadostne, da bodo popolnoma zavarovale finančno stabilnost Nemčije, ali pa bodo potrebne še nadaljnje akcije za razširjenje pomoči. Eventualna naj bi se potem v kratki pavzi začele nove konference v Londonu.

Državniki bodo potovali dalje

Berlin, 22. julija. AA. Zunanji minister Henderson in ameriški državni tajnik Stimson prispeta po informacijah tukajšnjih političnih krogov z dr. Briningom in dr. Curtiusom po londonsski konferenci v Berlin. Predsednik angleške vlade Macdonald bo odpotoval v Berlin v petek. Po prihodu v Berlin se bo napotil v Hubertusstock pri Berlinu, kjer bo gost pruskega ministrskega predsednika Brauna.

Sprememba zakona o srednjih šolah

Belgrad, 22. julija. I. Današnje »Službene Novine« prinašajo zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o srednjih šolah od 31. avgusta 1929. Glavne spremembe so sledeče:

Stroške glede zgraditve, popraviljanja in vzdrževanja zgradb nosijo banovine. V Belgradu, Zemunu in Pančevu pa nosi te stroške država. Od pouka telovadbe lahko ministrstvo prosvete oprosti učenca šole po utemeljenem mišljenju šolskega zdravnika. Od pouka risanja in pisanja pa semjo biti oproščeni učenci le v slučaju dokazane najtežje telesne nesposobnosti. Ekskurzije, ki trajajo več kakor en dan, in sicer izven mesta, kjer je gimnazija, se lahko vsrjo po odobrenju prosvetnega ministra. Profesorjem, ki spremljajo le izletnike, se bo to štelo kot službeno potovanje.

Šolsko leto se prične 1. septembra z vpisom učencev za vse razrede in traja do inkluзивe 31. avgusta. Od 24. avgusta do 1. septembra morajo biti končani vsi izpiti. Predavanja se pričnejo 10. septembra v šolah z manj kot 16 oddelki, v šolah z več kot 16 oddelki pa najkasneje 14. sept. Predavanja prenehajo v popolnih srednjih šolah 6. jun., v nepopolnih pa 15. junija. Za učence 4. in 8. razreda se končajo predavanja 15. maja.

Šolsko leto se deli na dva tečaja. Prvi tečaj traja od pričetka šolskega leta do 22. decembra,

drugi pa od 23. decembra do konca. Velike šolske počitnice trajajo od 28. junija do 23. avgusta incl. Prosvetni minister je v sporazumu s predstavniki raznih veroizpovedi odredil, na katere praznike bodo šole zaprte. Učenci se vpisujejo v posamezne razrede od 1. do 5. septembra, vključno in po programu, ki ga določi ravnatelj šole. Le v izjemnih in upravičenih slučajih lahko profesorski zbor po predlogu ravnatelja dopusti vpis do 20. septembra, prosvetni minister pa do 10. oktobra. Po tem roku vpisovanje ni dovoljeno. Za redne učence se smatrajo do konca prihodnjega leta tudi učenci 4. in 8. razreda, ki so na tečajnem izpitu odklonjeni za leto dni, vendar pa tem učencem ni potrebno obiskovati predavanj.

Če se taki učenci v določenem roku ne prijavijo na izpit, ali pa se prijavijo pa od izpita odstopijo ali pa se jih na izpitu zopet odkloni za leto dni, prenehajo biti redni učenci. Zakon nadalje pravi, da se nižji in višji tečajni izpiti vsrjo le do 6. julija, in končno spreminja dosedanje odredbo, da ne morejo biti člani nobenega društva ter jim dovoljuje, da so lahko člani SKJ in Ferjalne zveze. Kar se tiče verskih društev, se dosedanjemu § 67 dostavlja nov stavek, ki se glasi: Izven šol so učenci lahko člani verskih društev svoje verske pripadnosti.

Kulturni boj v Litvi ponehava

Mgr. Faiduti postane bodoči nuncij

Koeno, 22. julija. Iz zanesljivega vira doznajajo, da je bil namestnik papeževga nuncija mgr. Faiduti imenovan za začasnega vršilca poslova. S tem imenovanjem se je spor med Vatikanom in Litvo znatno ublažil, ker velja mgr. Faiduti že delj časa pri litvanski vladi kot »persona grata«. S tem se je preprečilo prekinjenje diplomatskih odnosov med sv. stolico in Litvo. Vse kaže, da ne bo več Vatikan vztrajal pri zahtevi, da ostane nuncij Bartolini v Kovnu. Vprašanje odpovedi konkordata ostane še vedno odprto. Vlada bo bržkone pričela s pogajanjmi o uporabi posameznih določil konkordata. Od pogajanj se splošno obeta mnogo uspeha, ker mgr. Faiduti ne zagovarja tako ekskluzivnega razlaganja konkordata glede ka-

toliške akcije kakor nuncij Bartolini. — Po vsem tem je verjetno, da bo mgr. Faiduti v doglednem času imenovan za nuncija. (Mgr. Faiduti je gorški rojak. Med vojno je bil dež. glavar v Gorici in je kot tak mnogo dobrega storil za deželo. Bil je zelo priljubljen med furianskim ljudstvom. Za anekdoto Goriske k Italiji ni bil nič kaj navdušen. Tega mu italijanski krogi v Rimu niso mogli nikdar odpustiti in še danes ga fašistični tisk ob vsaki priložnosti napada. Prip. uredništva.)

Kdo so sramotilci papeža?

Rim, 22. julija. Zdaj so znana tudi imena avtorjev zloglasne brošure »Svaticanamente«. Avtorji so Sellimelli, bivši urednik ultrafašističnega lista »Impero«, A. in B. Rossi, Chiti in Maura. Državni tožilec je predložil izrednemu fašističnemu sodišču en izvod te brošure s prošnjo, naj odloči, ali so v nji nhalja prestopke, na podlagi katerega bi se lahko uvedlo postopanje proti avtorjem v smislu člena 197. kazenskega zakonika; ta obravnavajo žalitve poglavarjev inozemskih držav. V smislu najnovejših ukrepov spadajo vsi politični zločini v kompetenco izrednega sodišča. V brošuri »Svaticanamente« so avtorji grdo napadli sv. očetla, italijanskega odpadnika, ki spada pred fašistično izredno sodišče.

„Zeppelin“ pripravljen na pot v večno zimo

Friedrichshafen, 22. julija. AA. Vse adaptacije in druga dela na zrakoplovu »Groß Zeppelin« za njegov polet na severni tečaj so končana. V torek so v zrakoplovu spravili ves živež, ki ga vzamejo s seboj, in sicer 150 kg kruha, 75 kg mesa, 30 kg klobas, 150 kg solčija in krompirja, 30 kg sira, 30 kg surovega masla in prav toliko konzerviranega sadja, mezge in čokolade, dalje nekaj kave, čaja, kondenziranega mleka in 15 kg sladkorja. Skupno so naložili 596 kg živeža, ki so ga večinoma spravili v neprodušno zaprte lonce. Razen tega vzame »Groß Zeppelin« s seboj 300 jajc, 50 klobas in kečev in 20 zavojev prepečenca. Alkohol v zrakoplovu doma ne bo, le nekaj steklenic konjaka in whiskeyja, zato pa 200 litrov mineralne vode. Za rezervo je poskrbljeno s 4 tonami pemikana. V gondole so tudi še spravili 5 gumastih čolnov, 2 kajaka, 12 sani in 12 čolnov iz rečne jadravine, s čimer je polarna oprema »Groß Zeppelina« popolna.

Sušak — monopolsko pristanišče

Sušak, 22. julija. Z. Na Brijunih, poleg velikega pristanišča, grade monopolsko pristanišče. Graditev skladišč napreduje zelo povojno, tako, da stavbe po večin že stojijo.

Revolucija v Brazilu

Pariz, 2. jul. AA. Havas poroča iz Buenos Airesa: Uporniki so prekoratili reko Parano in zavzeli Resumpcion. Vodi jih bivši adjutant predsednika Jrygojena. Vlade čete so upornike razpršile in jih večje število zajelo.

Santiago de Chile, 22. julija. AA. Čileška vlada je odstopila. Vlada je komaj teden dni.

Budimpešta, 22. julija. AA. Za predsednika novega madžarskega parlamenta je bil izvoljen poslanec Ladislav Almasy. Novo izvoljeni predsednik je že predsedoval stari zbornici. Senat je izvolil za svojega predsednika barona Jurija Vlasica.

Baragova proslava na Brezjah

O velikem skupnem romanju, ki se bo vršilo dne 26. julija na Brezjah, ste pač že vsi poučeni. Poudarjena pa bodi danes predvsem proslava Barage.

Pred sto leti je Baraga zapustil slovensko domovino, da se posveti z dušo in telesom najtežjemu delu, misijonskemu delu med Indijanci.

Danes po sto letih mu izraža domovina svojo veliko zahvalo in občudovanje. Na Brezjah bo slovensko ljudstvo v slovesni obliki izreklo svojo željo in prošnjo, naj Cerkev v proslavo katoliške vere in našega naroda dvigne našega nepozabnega Barago na oltarje.

Na tisoče podpisov bo posebno zastopstvo izročilo škofu in ta namen.

Poseben sijaj vse slovesnosti bo pa dala prisotnost najodličnejših ameriških Slovencev. Naši rojaki nam bodo na Brezjah v izbranih besedah povedali, kako se dan za dnem veča slava Barage in kako z dneva v dan postaja te slave deležna njegova domovina. Cerkevni govor odličnega ameriškega duhovnika g. Plevnika bo pomemben simbol naše duševne skupnosti, ki jo utrjuje Baraga, do čim bo odlični prosvetni delavec, laik, Ivo Peršuh prikazal Barago kot pomemben steber pristno slovenske in pristno katoliške miselnosti, na kateri stoji preteklost, sedanjost in bodočnost našega naroda.

Kot izredno točko v proslavo Barage priložimo naše učiteljice v zvezi z misijonskimi organizacijami zanimivo etnološko, narodno-umetnostno misijonsko razstavo.

Kot prave poklicne umetnice so naše gđe učiteljice s finim okusom ustvarile umotvore domačih vezenin; ljudstvo bo imelo priliko videti slovenski salon in slovensko sobo, in spoznati slovensko narodno umetnost. Vezenine se bodo prodale v korist misijonov.

Nadalje bodo razstavljeni dragoceni spomini Baragovi, kakor tudi zanimivosti iz Kine itd. Vsi verniki naj si misijonsko razstavo seveda ogledajo!

Bogoslovec Janko Pirnat iz Jarš pri Kamniku, o katerem smo poročali, da se je pri vožnji z avtomobilom smrtno ponesrečil.

Osmošolec utonil

Ljutomer, 21. julija 1931.

Murskopoljske vode so zahtevale čisto letošnjo Ertev tekom dveh mesecev. V Gornji Radgoni sta utonila letos že dva, neki trgovski pomočnik in neki vojak, v Veržju je utonil dijak ljubljanske gimnazije, pred kratkim je utonil v Muri g. Belšak, fant-edinec, ki je pravkar nameraval prevzeti domačo posest, pretekli teden je utonil sin pokopiča iz Križev, v nedeljo pa se je raznesla novica o novi vodni nesreči. Osmošolec, dijak mariborske humanistične gimnazije, Franc Štampar, sin župana in gostilničarja iz Presike, župnije Ljutomer, se je s svojim tovarišem šel kopat v soboto popoldne k mlinu na pol ure oddaljeni Prištavi. Ščavnica radi suše zadnji čas ni globoka, a na imenovanem mestu pri mlinu dosega večno štiri metre. Med kopanjem se je osmošolec Štampar kar na naglem začel potapljati. Zapustile so ga moči in je izginil v vodi. Tovariši, ki je bil z njim, ga je z vsem naporom, — da bi skoraj še sam utonil, — hotel rešiti, a je bil ves trud zastonj. Ko so ga dobili iz vode je bil mrtev. Po izjavi zdravnika je Štamparja zadela srčna kap, radi srčne napake. Vest o nesrečni smrti Štamparjevega študenta je globoko pretresla vse prebivalstvo, ki sočustvuje z nesrečnimi starši, brati in sestrami. Saj je bil Franček njih upanje. Vse so radi žrtvovali zanj. Letos je s prav dobrim uspehom dovršil sedmi razred gimnazije. Njegov cilj je bil postati duhovnik. Up je šel po vodi, dobri Bog je odločil drugače. V ponedeljek popoldne smo njegovo truplo položili v grob na ljutomerskem pokopališču. Pevski zbor mu je zapel par lepih žalostink. Bliznji dijaki, ki so zvedeli o dogodku, so ga spremili na zadnji poti. Mir in milost njegovi duši, težko prizadeti Štamparjevi rodbini pa naj Bog pošilja tolažbo. Naše sožalje.

Zagrebski Slovenci v Sestinah

Dne 19. julija je odšel zagrebski slovenski cerkveni odbor s slovenskim cerkvenim zborom na izlet v Sestine, da bi s tem počastil svoje požrtvovalne pevce, ki vabijo vsako nedeljo pri Sv. Roku s svojim ubranim petjem v cerkev ves slovenski živelj in tudi brate Hrvate. Ob šestih se je udeležil ves zbor večerini v župni cerkvi v Sestinah, kjer so prepevali lavrantske litanije, pred oltarjem župnik z dvema klerikoma, na koru pa zbor, vsi v slovenskem jeziku. Sestinci so bili presenečeni vsled te novosti in vsi so hvalili lepo petje.

Po večerinih so oddli ključarji sv. Roka s pevskim zborom v gostilno, kjer so bili pevci pogosteni. Pri tej priliki je šestinski župnik dr. Dukič pozdravil slovenski pevski cerkveni zbor in izrazil svoje simpatije do Slovencev, med katerimi je odrasel in želel veliko uspeha možem, ki so počeli v Zagrebu dvigati versko življenje med slovenskimi delavci in uslužbenci. Tudi eden ključarjev in pevovodja sta izrekla kratke napitnice.

Temu izletu se je pridružil tudi prof. Pavlič iz Celja z 20 zagrebškimi Slovenci. Med pevci so zapazili tudi prof. na glasbenem zavodu g. Kumra, ki je častital na uspehu. V zadovoljstvu in veseljem razpoloženju se je pevski zbor zopet vrnil v mraku nazaj v prestolico Hrvatov.

Zasužnjenje cerkve v Istri

Domači duhovniki morajo iz dežele

Reka, julija 1931.

V hrvaškem delu Istre se tudi v cerkvenem področju vrši delo narodnega zatiranja. Istrski Hrvatje so razdeljeni med tri škofije: poreško, tržaško in reško. Krivice se dogajajo v vseh treh škofijah. Na Reki, kjer je v mestu veliko tisoč Hrvatov, ni niti ene hrvaške pridige ali pobožnosti v cerkvi. Kanoniki novo ustanovljene škofije na Reki so izključno Italijani, niti enega Hrvata ali Slovence ni vmes. Celo iz daljnih italijanskih provinc so jih privabili, a domači duhovniki čisto prezirli. V Opatiji so ustanovili novo župnijo, ločeno Opatijo od Volovskega, a v novi župniji se rabi le italijanski jezik v pridigi in pri božji. Najbolj pošten od vseh laških duhovnikov je neki priseljenec Sicilijan v Lovranu. On se trudi, da Hrvatom pridiga po hrvaško, toda obvlada jezik tako slabo, da se ljudje od smeha krivijo in je uspeh pridige od sila dvomljiv.

Iz področja tržaške škofije beležimo dva križča slučaj. V Sovinjak biva neki italijanski duhovnik. Vse pridige in pobožnosti opravlja smno po laško in latinsko. Dali so mu opravljati tudi župnijo Vrh pri Buzetu. Tudi tam je hitro vse poitalijančil. Drug slučaj: V Pičnu biva laški duhovnik. Ob prevzemu župnije so mu zapovedali, da mora hrvaški jezik obdržati. Vpeljal je sicer laške pridige in petje, vendar ima še po eno hrvaško pridigo v Pičnu. Ko so mu pa dali opravljati še sosednjo župnijo Kršan, ki je enako hrvaška, je tam kar iznenada vpeljal izključno laški jezik.

Na ozemlju poreške škofije so krivice proti

hrvaškemu jeziku že stare in žalibog znane. Ko je bil v januarju letos apostolski vizitator v Julijski Benečiji, se je lahko prepričal točno o položaju. Sveti stolici v Rimu so torej stvari znane ne samo iz slovenskih pritožb, ampak tudi iz lastnih poizvedb. Od 1. 1929, ko se je sklenil konkordat, pa so se razmere še poslabšale. Na Reki je prišlo tako daleč, da se škofi ne upa imenovati niti navadnega župnega upravitelja, ne da bi prej vprašal za mnenje prefekta. Prefektore, kvesture in fašistovska tajništva, to so zdaj instance, ki vedno drzneje posegajo v cerkvene in verske reči. Uvaja se pod krinko narodne (laške) in državne potrebe pravi bizantinski cenzorizem. Ob velikem pomanjkanju domače duhovščine bi morala biti glavna skrb cerkvene gosposke, da se duhovski naraščaj vzgaja kakor Bog zapoveduje. Toda mala semenišča na Reki in Kopru ravno nasprotno. Hočejo dijake vzgojiti za laške nacionaliste, kakor da je narod potreben laške kulture in nismo božje blagovesti. V Kopru sprejemajo večinoma le gojenice italijanske narodnosti, Hrvatje pa odpravljajo. Kakešen je duh tega zavoda, spoznamo iz tega, da so laški gojenci o priliki, ko je sv. Oče prepovedal procesije, obojevali ta ukrep in solidarnizirali s fašisti. Ali ni tak zavod le v škodo katoliški Cerkvi?

Narod, iz cerkve izgnan, brez vsake verske in prosvetne organizacije, gospodarsko izmožgan, se vda obupu, nori po plesih, se zadoljuje v upanju na splošni polom, pada v nemoralno in sanja o blaženem prihodnjosti, ki mu jo slika komunistem v zlatih barvah. Kako se bo to končalo?

Med izgnanimi idrijskimi rudarji

Ljubljana, julija.

V telovadnici šole na Grabnu je postelja pri postelji: to so ležišča ubogih idrijskih rudarjav, ki so bili izgnani iz svojega rojstnega mesta ter so se sedaj zatekli v Jugoslavijo, da si tu poiščejo zaslužila. Te idrijske rudarje smo obiskali. Trpke besede so jim bile, ko so vdani v usodo pojasnjevali veliko krivico, ki se jim je zgodila in vse trpljenje, ki so ga prestali. Pripovedovali so:

Kakšnih 16 nas je tukaj sedaj, pa vedno prihajajo novi in odhajajo. Prvi štirje smo bili tukaj že pred štirimi tedni. Najprej smo stanovali v hotelu »Tratnik«, ali hotelske cene so za nas seveda previsoke. Potem so nam pa preskrbeli to telovadnico za prenočišče. V Idriji neprestano reducirajo. Čez 200 so jih do sedaj že odpustili. Sami domačini, sami rojeni Idrijčani. Pod Avstrijo rudnik ni namerel sprejemati drugih v službo kakor same domačine. Najbrže nas bodo sedaj Italijani nadomestili z italijanskimi delavci. To se tudi vidi po tem, predvsem odpuščaajo dnevne delavce. V Idriji vrši politični tajnik Mutto velik pritisk na naše delavstvo. Povsod ima razprežene mreže vohunstva. Prvi so bili na vrsti pri odpustu funkcionarji nekdanjih strokovnih organizacij, ki jih sedaj ni več. Odpuščeni so vsi, za katere uprava rudnika le količjak zasluži, da so zavedni Slovenci. Delavce kličejo v pisarno in jih silijo, naj si spreminijo svoje priimke.

Svoje družine smo pustili v Idriji. V Idriji smo imeli še primene plače, seveda pa se nismo upali niti dihati, kaj šele na glas govoriti. Slovensko smo slišali včasih le iz kakšnega gramofona. Tako so ljudje preplašeni. Mesto nas je rudnik najel že dvajset Italijanov, ki so pa skoraj vsi usli, ker niso vajeni našega dela. Zato so se pa sedaj Italijani spravili na dnevno delavstvo, ker ravno te morejo nadomestiti s svojimi ljudmi. Na pot smo se podali brez vsega. Tisto malo odpravnine, kolikor smo je prejeli, smo pustili svojim družinam. Imamo pa še nekaj pravic v rudarski skladnici in v rezervnem fondu ter sedaj čakamo, da nam to izplačajo. Tukaj pa ne dobimo dela. Rudnik v Tuzli je sicer iskal nekaj rudarjev, toda zahteva same samce, ker tam ni stanovanj. Reveži smo!

Vsak od nas je delal v Idriji mnogo let. Od 14 pa do 36 let dela imamo pri idrijskem rudniku za seboj. Tale nas tovariši, ki je prišel s svojim sinom, je delal 30 let v Idriji, sedaj je pa odpuščen. Prišli smo seveda brez potnih listov. Pač pa so nam Italijani molče dovolili prekoračiti mejo. Ako hoče kdo iti čez mejo brez potnega lista, pa ga dobe, dobi 9 mesecev do 3 leta ječe. Meja je vsa zastražena. Pa smo le prišli čez in še celo v skupinah in s težkimi kovčki. To se vidi, da Italijanom naš odhod ni bil neljub, temveč da so nas prav prisilili. Sedaj smo tu in iščemo dela. Pridejo pa še novi.

Počitniška kolonija na Homcu

Povratek prve skupine v Ljubljano

Ljubljana, 22. julija.

Prva skupina počitniške kolonije na Homcu — 15 deklic — je absolvirala svoj počitniški rok. Z zagorelimi obrazki in žarečimi očmi so punčke v torek zvečer poskakljale z vlaka na ljubljanskem kolodvoru in z veseljem živčavom naznanile svoj prihod nestrpno čakajočim mamcem, tetkam, sestram itd.

Zenska krščanska zveza je z letošnjimi počitnicami stopila v drugo leto svojega zdravstveno-propagandnega prizadevanja, izpolniti svojo počitniško kolonijo do idealne dovršenosti. Znatno napredek more beležiti že letos: počitniški rok vsake skupine je na podlagi lanskeletnih izkušenj podaljšala letos na tri tedne, spalnico otrok je preuredila in opremila

Uspeh letošnje počitniške kolonije je viden že pri tej prvi skupini. Pred odhodom s Homca je deklice preiskal g. dr. Kocjančič, ki je ugotovil pri njih nad vse zadovoljivo zdravstveno stanje in telesno okrepitev. Solnce, skrbno nadzorstvo, tečna hrana so več kakor izpolnili nade in pričakovanje organizatorke počitniške kolonije — Zenske krščanske zveze.

Nadzorstvo nad počitniško kolonijo je bilo za to leto poverjeno gosp. učiteljici Mavčević, ki se je z redno vno in ljubeznivo lotila odgovorne naloge. Saj pač ni igrača — držati na uzi in krotiti tako-le številno družinico mladih neugnanik, ki bi najraje vse na glavo postavile v svoji mladostni razigranosti — daleč proč od žugajočega kazaleca strogega očeta in karajočih pogledov skrbne mame... Kaj pravim »igrača«! Naravnost gnetnost je, biti takimle nemirnim stvarcem — strog varuh, pravičen sodnik in dobrodojni prijatelj obenem. Gospodični Mavčević se je v polni meri posrečilo in si je za to kaj hitro osvojila srca svojih varovank.

Toda je na svetu že vse tako modro urejeno, da je človekovo duševno ugodje največkrat odvisno tudi od telesnega ugodja. Zato ne smemo pozabiti uslug, ki si jih je s svojo kuharsko umetnostjo pridobila za izborno razpoloženje mladih gostov — gospodinja počitniške kolonije gđ. Škufca. Njene večje roke so vsak dan iznova pričarale tako okusne prizrike na mizo, da je bilo veselje gledati svetlo zavzete obrazke, ki so se navdušeno sklanjali nad temi dobrotami in jih požirali z usti in očmi...

z udobnimi posteljami itd. itd. Prihodnje leto namerava svoj delokrog razširiti z novo počitniško kolonijo v še kakšnem drugem primeren kraju. Naj bi njeno idealno stremiljenje in delo na zdravstveno-propagandnem polju obrodilo mnogo blagoslova in bogatih sadov!

Druga skupina počitniške kolonije — okoli 20 dečkov — je odpotovala na Homec včeraj. Tej skupini bo čez tri tedne sledila tretja — zadnja — skupina, nakar bo počitniška kolonija Zenske krščanske zveze za letos zaključena. O celotnem uspehu počitniške kolonije bomo še obširneje poročali.

Dobrna pri Celju

Okradena natakarija. Tukajšnja plačilna natakarija gđ. J. je pretekli teden zvečer po dovršenem delu šla k počitku in spravila ves denar od tistega dne v posteljo pod blazino. Zjutraj je vstala in odšla na delo, ter pri tem pozabila denar v postelji. Kmalu se je pa spomnila na denar in takoj šla v sobo. Ko pogleda pod blazino, kjer je spravila denar, je opazila, da denarja ni več. Takoj je vedela, da je okradena. Hitro je šla k lastniku hotela, ki je takoj tatvino prijavil orožnikom kateri pa kljub skrbnemu zasledovanju tatu do danes še niso izsledili. Gđ. J. trpi veliko škodo, ker ji je tat odnesel tujeja denarja 1500 Din in še vrhu tega vsvo njeno plačo. Upati in želiti je, da pride tat kmalu v roke pravice ter da dobi nesrečna okradovanka ukradeni denar nazaj, tat pa zasluženo plačilo.

Pri športu, kakor pri duševnem delu, zdravemu kakor okrevanju potrebnemu nudi kava Hag, ko feina prosta zrnata kava, popoln užitek kave, brez vsakega škodljivega razdražljivega delovanja, katero zmanjša delavne sposobnosti.

Nova maša v Zilski dolini

Po vsem slovenskem Korotanu je znana slovenska trdnjava Zahomec pri Bistrici v Zilski dolini. Leži ob državni cesti, ki pelje iz Podklostra, oziroma iz Kanalske doline, sedaj italijanske, — skoz slovensko Zilsko dolino proti Smohoru. Iz vagona železnice Podkloster (Arnoldstein) — Smohor vasi ne ugledaš, ker jo zakriva mali holmec (homec), za to tudi ime Zahomec (hemški Ahomec).

Kmeti Zahomčani so napredni, ter imajo lepe enonadstropne hiše. Slovenski list »Koroški Slovenec« je skoro v vsaki hiši, zraven najdeš v vsaki hiši več slovenskih knjig. Fantje imajo svoje tamburaško društvo. Zahomčan Janez Schnabl je župan občirne občine Straja vas (Hohenthurn). Bivši mariborski veliki župan dr. Schaubach je tudi tukaj doma. Več zahomskih inteligentov je raztresenih po Trstu, Celovcu, Rožu in drugod.

Odkar je prišla občina v slovenske roke so se zbudili tudi poklici za duhovski stan. Kar iz Zahomca so trije študenti v Marjanišču v Celovcu. In v nedeljo, dne 12. julija, na praznik sv. Mohora, učenca sv. Petra apostola, prvega patriarha oglejskega in patrona slovenske zilske dekanije, ki je spadala cerkveno dolga stoletja pod Oglej, je že bila prva nova maša v Zahomcu, in ob enem prva vse občine! Praznoval je svojo primicijo č. gosp. Filip Milonik, p. d. Korenov v Zahomcu.

Korenov oče, Janez Milonik, je kot vrli narodnjak in gospodarski izvedenec znan po vsem Koroškem. Bil je vedno načelnik kmetijskega društva in vrli konjerejec. Ima tudi mlin in žago ter si je že davno pred vojsko postavil lastno elektrarno, od katere oddaja že vsa leta električni tok svoji farni cerkvi na Bistrici zastoj.

Dokajal je zato tudi svoj veseli dan; da je stopil eden njegovih sinov kot mašnik pred božji oltar. Saj je to več vredno, kakor da bi sam sezidal Bogu novo cerkev!

Študiraj je sin Lip najprej na celovski gimnaziji. Po maturi pa je stopil v ljubljansko bogoslovje, da si po opravičenem mnenju očetovem ohrani tembolj gotovo svojo ljubezen do slovenskega naroda in njegovega jezika na Koroškem, te stare tradicije Korenovne hiše. Peto bogoslovsko leto pa je prišel zopet nazaj v celovsko bogoslovje, kjer je končal svoje študije s cum prima eminenca.

Ves Zahomec se je za to prvo novomašniško slovesnost vrgel v prazniško odejo. Novopobeljene hiše vse v cvetlicah in vencih. Na predvečer petje, podoknica, bakljada.

Oltar pa so postavili zahomski fantje na sredi vasi na prostem sami, pod vodstvom ceremonijerja bogoslovca dr. Mikula, ki je iz Rima prinesel še svoj doktorat. Za oltarjem med vsajenimi smrekami velikanski križ. Verna ljudstva je prihitelo nad podrgu tisoč. Zastopana je bila Ljubljana, Trst, Gorica, Celovec, Podjuna in Rož.

Peti so pa pri novi maši pravilno liturgično, domači fantje sami, pod vodstvom č. g. Holmarja iz Zabnic (sedaj že v Italiji), ki je ravno teden poprej daroval svojo prvo sv. mašo pri Materi Božji na Svetih Višarjah. Pridigoval je č. g. dr. Blüml, tudi Zilan, ki vodi slovenski Karitas-sekretariat v Celovcu in ki je »mož katoliške akcije«. Povdarjal je posebno nadnaravnost katoliškega duhovništva. »Bog in narod« smo rekli včas, še pred vojno, ko so vihrale pri primicijah na Koroškem še mogočne slovenske trobnjice po hlišah in zvonihih »od vrha do tal«.

Ganljivo je bilo videti, ko so prejemale oče, (mati že rajna), brati in sestre primicijantove, pa tudi pevci, sv. obhajilo iz rok novomašnika. In kako je drlo vse ogromno-številno ljudstvo k blagoslovu novomašniškemu! Saj pravi koroško ljudstvo, da je treba iti h kakim novi maši tudi tako daleč, da bi si moral strgati tudi par podplatov, in če hočeš biti gotovo zveličan, umri v isti srajci, katero si imel na sebi pri primiciji. Pred nesrečnim plebiscitom smo imeli na Koroškem vsako leto pet do sedem slovenskih primicij. Sedaj pa kvečjemu po dve. Dočim je posvečenih bogoslovcev iz »Deutschlanda« na Koroškem po plebiscitu vsako leto nad šest! Slovenskih študentov iz Jugoslavije ali iz Primorskega pa nočejo vzeti.

Po sveti maši so se zbrali povabljeni gosti okoli novomašnika k slavnosti pojedini v prostori lepe Korenovne hiše. Nagovori, pozdravljanja, napitnice, kar po vrsti Vmes so udarjali domači tamburaši. Zadržan sorodnik Dreje Milonik je poslal iz Trsta krasno poslanico, ki se je s povdarikom prebrala. Sobrat Maierhofer, župnik v Blafah v Zilski dolini, se je konečno zahvalil še za vse »dobre pratice« ter vsem Zahomčanom za njih znano staroslovansko gostoljubnost. Za podlago mu je služila tudi stara pesem:

V Blace na pvrce sva zljubila se.
V Ljubljano po strane že gledala se.
V Celovec pri ponovec že jokala se.
A v Zahomec pri lonci spružila se. —
Proti večeru je šla vsa družba z novomašnikom v farno cerkev na Bistrici k slovesnim liturgijam. Cerkev je bila natlačena polna, in primicijant je delil zopet svoje blagoslove.

Presbiter-asistent pa je bil č. g. Brandstätter, župnik v Sentrupertu pri Velikovec, sofaran novomašnika. Mogočna postava v dragocenem ornatu. V ponedeljek navrh pa je nas srečoma zabaval č. g. Ronko, prefekt v Sentvidskih zavodih pri Ljubljani, doma iz Cirknice.

V torek pa je šel novomašnik s svojimi prijatelji še k Naši Gospej v Graben, ki je znana romarska cerkev Zilske doline, kjer je zopet delil svoje žegnje.

Častiti novomašnik pride za kaplana v starodavne Hodiše ob južni obali našega lepega Vrbskega jezera. Hodišanom častitamo, da dobijo za kaplana tako nadarjenega in veselo-prijaznega, pa tudi vnetega mladega duhovnika. Njegov šef je znani župnik Stare, slovenski poslanec v Koroškem deželnem zboru. V Hodišah je pridigoval tudi že vrli naš Slomešek sedaj že »venerabilac«. Naj bo novomašniku-kaplanu zvezda in vodnik!

Ljubljana

Žejna je Ljubljana, žejna

Številke zavžitega alkohola v prvem polletju

Ljubljana, 22. julija.

Naše veselo fejaško mesto — vsaj tak videz ima, ker je vse drugo in temu nasprotno bolj skrito — je vedno žislalo sladko kapljico, ki jo pridelujejo vinogradiški po Dolenjskem, Stajerskem, v krški Dalmaciji, v ravnem Banatu, pa tudi tako kapljico, ki se je rodila v slavni Šiški. Ne zametajte tudi one, ki so jo zvarile nešleto žganjarne po naši blagoslovljeni zemlji in tudi sok iz hmelja in ječmena diši prebivalcem naše prestolice, avtonomnega in vedno žejnega mesta Ljubljane.

Ljubezni Ljubljančani do sladkih in grenkih omamil ni prišla do živoga niti gospodarska kriza. Kaj še, zakaj pa je gospodarska kriza tukaj kakor da se nanjo piše? Lanske številke uporabe alkohola se lahko skrijejo pred letošnjimi. Tako je sitna časnarska radovednost šla pobarat onega gospoda, ki najbolj natančno ve, koliko zavžijejo Ljubljančani in ki iz te ljubljanske ljubezni do opojnih kuje svetle denarce za ljubljansko mesino občino, namreč ravnatelj dohodarskega urada g. Zupana. »G. ravnatelj, povejte nam, koliko smo si ga mi grešni Ljubljančani privoščili v prvi polovici leta?« »Dosti, dosti, več kot lani, kar primerjaj, ljubba radovednost, letošnje številke z onimi iz prve polovice lanskega leta!« In časnarska radovednost je pričela pisati velike številke, ogromne številke, skoraj astronomske številke, o uporabi alkohola v Ljubljani.

Likerjev je Ljubljana porabila v prvi polovici letošnjega leta za 7.129 hektoliterskih stopinj, to se pravi, da je izpila konjaka, sladkega žganja različnih vrst toliko, da bi se dalo iz tega napraviti 7.129 l čistega 100% spirita, to se pravi, da pride samo na likerjih na vsakega Ljubljančana moža, ženo ali dojenčka v zibelki povprečno ena desetinka litra čistega spirita samo v likerjih. Lani je Ljubljana izpila likerjev za 19.998 hl stopinj. Letos torej za 30% manj. To pa je le navidez res, zakaj lani je dohodarski urad še računal rum med likerje, letos pa ne.

Navadnega žganja in spirita je Ljubljana porabila letos za 38.637 hl stopinj, lani pa za 37.633 hl stopinj, to se pravi, da je letos prišlo povprečno na glavo vsakega prebivalca več kot pol litra 100% žganja. Seveda je Ljubljana izpila žganja vsaj trikrat toliko, ker se da iz enega litra 100% spirita napraviti vsaj 3 l še vedno močnega žganja. Na hl stopinj pobira mestna občina 13 Din trošarine.

Sladke kapljice iz vinogradov ali pa tudi iz raznih klet, ki ji pravijo ljudje tudi vino, je Ljubljana izpila letos v prvi polovici 1.660.000 litrov, ali povprečno skoraj 30 litrov na grlo vsake žive duše v mestu. Lani ob istem času pa 1.437.066 l.

Na vino pobira mestna občina 1,50 Din, za državo pobira 0,50 Din, za bano vino pa 1 Din, skupno torej 3 Din. Drugi pivci, vi ste najboljše davkoplačevalci! Čeprav je letos huja gospodarska kriza kakor lani, so torej Ljubljančani znatno več vina popili. Vzrok za to je več. Prvič so ljudje letos slabše volje, ker imajo manj denarja kakor lani in morajo to jezo zaliti, drugič je letos vino nekoliko cenejše, no in tretjič so pa veliki vinski porabi vzrok tudi številna javna dela, ki se vrše letos v mestu (Ljubljana, carinarnica, tramvaj itd.) in ljudje zato bolj pijo. Vina v buteljkah so ljudje lani v prvi polovici leta popili 2474 steklenice, letos pa so napredovali na 3089 steklenice. Ljubljanska gospoda je bila letos mnogo bolj pridna kakor lani, namreč na predpustnih veseljih, kjer je res marljivo šampauzirala. Lani si je privoščila samo 843 steklenice.

Škofjski odbor K.A. ima v petek 24. t. m. svojo običajno sejo. Vsi odborniki se naprošajo, da se seje zanesljivo udeležijo.

Zadruga stavbnih mojstrov za Dravsko banovino v Ljubljani obveša svoje člane, da je njen večletni marljiv sodelavec gosp. dr. Stanko Novak dne 20. t. m. umrl. Pogreb drugega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 23. t. m. ob 4 popoldne iz mrtvašnice državne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu. Blagumu pokojniku ohranimo časten in trajen spomin. Gg. člane prosimo, da se pogreba v čimvečjem številu udeležijo. Preostali nam še sožalje. — Načelstvo.

Odobor za postavitev spomenika kralju Petru v Ljubljani javlja tužno vest, da je umrl njegov zaslužni član g. dr. Stanko Novak, banški tajnik. Pogreb bo v četrtek, dne 23. t. m. ob 16 iz državne bolnišnice na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Križu. Člani odbora se vabijo, da spremljajo pokojnika na njegovi zadnji poti.

Umrli je članica dekliške Marišne družbe pri sv. Petru, gdč. Zaje Marija. Pogreb bo v četrtek, dne 23. julija ob 2 popoldne iz mrtvašnice zavetišča sv. Jožefa. Članice se naprošajo, da se pogreba polnoštevilno udeležijo.

Dr. Volavšek

ne ordinira od 25. julija do 16. avgusta

Nove uniforme stražnikov. Po novi naredbi o službeni obleki so večer dobili nekateri ljubljanski stražniki nove našivke na bluzah, ki naj značijo njihove šarže in službene zapojke. Pripravlja se popolno preunifmiranje ljubljanskih stražnikov, ki dobe mestno črni temnomodre bluze in nove čepice. Prav tako dobimo tudi posebne stražnike-prometnike. Policijski častniki so tudi dobili nove uniforme.

Tvrda Remžgar & Smerkolj v Ljubljani je razstavila v izložbi Tiskovne zadržave v Selenburgovi ulici, kip Ivana Cankarja iz točenega (getriebene) bakra. Pri nas se dosedaj ni nihče pečal s to tehniko, pa opozarjamo vse zainteresirane na to novost.

Nizko viseče obločnice. Ze večkrat smo igrali in opozarjali na vaški utis, ki ga napravljajo. Uprava mestne elektrarne pa je povabila obločnice le v Selenburgovi in Prešernovi ulici. Kdor se hoče prepričati, kako slab utis delajo nizko viseče obločnice, naj si ogleda »mo na vogalu Wolfove ulice in Kongresnega trga, ali vse obločnice na St. Jakobskehi in Starem trgu ali pa oni žalostni kandelaber pred Zidarjevo hišo na Dunajski cesti ali pa pred opernim gledališčem v Knafjevi ulici.

Pomanjkljiva plinska razsvetljava. Ze nekaj let sem je opaziti, da se razsvetljava cest in ulic s plinom ne širi tako, kakor se širi plinsko omrežje. Res je sicer, da je mestni občini električna razsvetljava ljubša, ker je dokaj cenejša, a zato vendar ne gre, da bi nekateri ceste in ulice, ki so postale s časom važnejše in se združile z mestnim jedrom v celoto, ostale še nadalje, kar se tiče plinske razsvetljave, tako zanemarjene ko je n. pr. Bleiweisova in Zoisova cesta ali pa Gregorčičeva ulica. Ali bi se ne mogli tu plinski kandelabri, ki

letos za priznanja vredno število 1937 steklenic šampanjca.

Pošteno mero so si Ljubljančani letos privoščili tudi piva. Lani »samo« 482.635 litrov, letos pa že 536.200 litrov, ali skoraj 20 vrčkov na osebo. Kadar je vroče, ga ljudje pijejo več, kakor kadar je bolj hladno. V prvih petih mesecih so ga letos manj, kakor lani, zato pa so se letos požurili s pivom v vročem mesecu juniju. Junija letos so ga izpili 178.875 litrov, lani pa 137.162 litrov. Tako so vrli Ljubljančani v letošnji suši in vročini še zadnji mesec pohiteli in se v zadnjem trenutku rešili »sramote«, da bi letos popili manj piva, kakor lani.

Gotovo so tudi že številke o uporabi sadja, medtem ko o mesu še niso in ne o drugih živilih. Na domače sadje pobira mestna občina 0,25 Din, na suho sadje 0,50 Din, na južno sadje pa 1,50 Din trošarine. Domačega sadja je Ljubljana povžila v prvi polovici leta 265.489 kg. Samo na junij, ko je sezona češenj, marelic in drugega zgodnjega sadja, odpade 138.405 kg. Suhlega sadja je Ljubljana povžila 156.251 kg. Med suho sadje spadajo tudi limone, rožiči in rožičeva moka. Južnega sadja pa smo pospravili 2118.174 kg in končno suhih gob le 676 kilogramov, kar je pač vzrok slaba pomlad.

Radovednost je se vprašala g. ravnatelja, če je kaj tihotapstva v mestu. »Seveda ga je. Alkohol se že tihotapi v mesto. Ta bi se tudi, ako bi se mitničarji okrog in okrog mesta držali za roke. Tudi kalšana kila mesa se vtihtapi tu in tam v mesto. Ali drugega, večjega tihotapstva pa ni!«

Radovednost se je že poslavljala, ko je opazila pri izhodu na steni neke narčije. »Kaj pa je to?« je bleknila. »Ti radovednost, ti je dejal g. ravnatelj, to je pa narčija za naše upravno poslojpe. Saj vidiš, kako smo tukaj na tesnem! Vsi narčiji so že gotovi za to poslojpe. Izdelali so jih arhitekti Fatur, Kos in Platner. Tudi v proračunu je že bilo določeno nekaj denarja za to poslojpe, pa se je stvar zataknila. Pojavil se je narčij, da bi se vsi mestni uradi združili v eno samo poslojpe — v velikem novem magistratu. Zato se je ta reč z našim poslojpom nekoliko ustavila. Jaz sem pa menja, da bi bilo boljše, če bi imeli lastno poslojpe, tu na vogalu Bleiweisove in Gosposvetske ceste. Veljalo bi deset milijonov dinarjev in bi ga zidali v treh etapah. Tu bi imeli dovolj prostora za naše urade, za javna skladišča, za samela stanovanja in drugo, kar je potrebno. Sprejdi pa bi bil kip mestnega zmaja, o katerem bi ljudje govorili, da žre denar za mesto. No, zdaj več?«

»Vem!« je radovednost odgovorila in se pripogibila še za prihodnjije.

Novost za Ljubljano!

Prodajalno proizvodov banovinske tkalnice preproč Sarajevo je otvoril »Bradford«, Selenburgova ulica 7/L. Vse bosanske in perzijske preproge so ročno delo, odlikovane na svetovnih razstavah. Dr. uradnikom, častnikom in vpokojencem se prodaja na 18 mesečnih obrokov. »Bradford« nudi veliko izbiro angleškega blaga, češkega platna, tudi v detajlni prodaji po najpovoljnejših plačilnih obrokli. Ogled blaga prost, neobvezen za nakup. Na poziv Vas poseti naš zastopnik na domu s popolno kolekcijo. Najsolidnejše cene in kulantna postrežba. — Priporoča se ceni, odjemalcem tovarniško zastopstvo »BRADFORD«, Selenburgova ulica št. 7/L. — Sprejemno inteligentne in agilne zastopnike v vseh srezkih okrajih. — »Bradford«.

so se odstranili v glavnem drevoredu, s pridom porabiti za ureditev in spopolnitev plinske razsvetljave? Plinske razsvetljave je tudi zelo potrebna Igriška ulica, ki je krog in krog obdana od plinskih kandelabrov, nadalje Cankarjevo in Gallusovo nabrežje.

Moški zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Drevi ob 8 pevskih vaja.

Krajcni odbor Rdečega križa v Ljubljani vabi samaritanke in samaritanke, da se v čim večjem številu udeležijo izleta v Polhov gradec, da posetimo tamkajšnje kolonije naših malčkov. Zbirališče in odhod z avtobusom izpred gostilne Novak na Borštnikovem trgu oziroma na Rimske cesti v nedeljo 26. t. m. ob 9 zjutraj.

Prva pomoč Hrastrniku. Poročali smo večer o požaru Hrastrnikove hišice na Galjevi. Prvo pomoč je dal pogorelec v imenu Splošne maloželesniške družbe, ki je delodajalka Ivana Hrastrnika, predsednik g. dr. Otton Fetič, ki je že takoj po požaru obiskal nesrečno družino in ji nakazal 2000 Din podpore. Tudi tovarniški pogorelec so zbrali med seboj primeren znesek, kakor so pač mogli in ga dali Hrastrniku v podporo. Hrastrnik ima 7 majhnih otrok. S petimi otroci se je Hrastrnik zatekel pod streho dobrega sosedu, dva otroka pa mu je sprejel v oskrbo preglednik cestne električne železnice g. Franc Barlič na Dolenjski cesti. Večraj se je vršil komisijsni ogled škode. Barlič je bil zavarovan pri banki »Sklavije« za 15.000 Din za poslojpe in 5000 Din za polišvo. Pogorelo mu je vse in upati je, da bo najbrže dobil celotno zavarovalnino, ki pa je še vedno premajhna za postavitev nove hišice.

Moralni zločinci izročeni sodišču. Vsi trije moralni zločinci, o katerih smo poročali večraj, ne da b navedli imen, so bili izročeni preiskovalnemu sodišču. Stariši 45-letne deklice, ki je postala njihova žrtve, so bili o usodi svoje hčerke že obveščeni. Policija je v tej gnusni aferi zaslišala še več ljudi. Nadaljnje aretacije niso izključene.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg št. 4.

Vrhnika

Vrhnjsko prosvetno društvo je preteklo nedeljo priredilo lep društven izlet v naše gozdove okrog Ljubljanskega vrha in si ogledalo par zanimivih Kraških jam. Ob obilni udeležbi se je v vselem razpoloženju vrnilo preko Bistrice domov. Dne 2. avgusta priredi pa celodnevni izlet na Borovnico, Pekel, Pokojišče in Cerknico peš, nazaj pa z vlakom. Odhod bo z Vrhnike ob 4 zjutraj, da se udeležimo lahko sv. maše v Borovnici. Poleg članov vabljeni tudi vsi prijatelji naših prosvetnih organizacij!

Slovesno blagoslovitev nove gostilne pri »Nacetu« je v nedeljo izvršil e. g. Jerina Ciril.

Umrli je Prek Fran, ključar farne cerkve Sv. Pavla in odbornik občinske hranilnice, na operaciji v bolnišnici. Pokopan bo na Vrhniki. Žalujemo ostalim naše sožalje!

Maribor

Poročila sta se špedicijski uradnik Miro Toroš z gdč. Dragico Poša, hčerko tukajšnjega uglednega veletrgovca A. Poša. Bog daj srečo!

V Mariboru se mudi odlični sodrudi raznih angleških listov ter publicist dr. A. Travner.

Prihodnja občinska seja bo v četrtek, dne 6. avgusta v mestni posvetovalnici ob 18 s sledečim dnevnim redom: poročilo predsedstva, predlogi in vprašanja ter poročila odsekov.

Prosvetna knjižnica v Mariboru. Kot osmi zvezek omenjene knjižnice, ki jo izdaja mariborska Prosvetna zveza, je izšla dr. F. Vatovca »Zgodovina in načela ruskih boljševikov«. Posamezni zvezki te knjižice po 1 Din se dobijo v tiskarstvu Prosvetne zveze na Aleksandrovi cesti 6. Kakor znano, je naloga te knjižice, da z obravnavanjem najraznovrstnejših pereh vprašanj širi ljudsko izobrazbo in prosveto.

Pohorske vzpenjače redni občni zbor bo drevi ob 20 pri Orlu v lovski dvorani.

V naši podružnici na Aleksandrovi cesti 6 (Prosvetna knjižnica) lahko opravite vse posle, ki spadajo v delokrog uprave.

Brezposelni družinski oče s petero neprekrljenimi otroci prosi za zaposlitev. Naslovi se sprejemajo v upravo na Koroski cesti 1. Pomoč je nujna.

Mariborski Mezzofanti, znani mariborski vseznalec ter odlični stenograf Viktor Kovač, je prejel vabilo, da se udeleži mednarodnega stenografskega kongresa, ki se bo vršil prihodnji mesec v Parizu in na katerem naj bi imel referat o svojem stenografskem sistemu. Radi bolehnosti se g. Kovač najbrže ne bo mogel udeležiti navedenega kongresa, pač pa bo izdelal referat poslal predsedstvu mednarodnega kongresa stenografov.

Smrtna kosa. V visoki starosti 72 let je umrla na Koroski cesti 60 zasebnica Ivana Verbič iz Postojne. Pogreb bo danes ob 17 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. — V starosti 57 let pa je umrla v Magdalenski ulici 19 soprega čevljarkega mojstra Ivana Cerny. Pogreb bo jutri ob 17 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Blagima rajnika svetila večna luč, žalujocim naše globoko sožalje!

Brezposelni dobijo delo pri mariborski posredovalnici dela in sicer dobijo lahko zaposlitev: 4 poljski delavci, 3 oskrbniki, 13 hlapev, 5 viničarjev, 3 pastirji, 1 klepar, 1 kovač, 2 kolarja, 1 kamnosek, 30 rudarjev, 2 navadna delavca, 2 ožemena hlapev, več vajencev, 2 strojni pletiljki, 1 hotelska sobarica, 3 kuharice, 1 hotelska sobarica, 1 tekačica, 3 delavke, 2 služkinji, 4 postrežnice, 2 varuški, 1 trgovska pomočnica, 3 plačilne natakarike, 3 podnatakarike, 4 šiviljske, 1 modistinska ter 3 pletiljske vajenke.

Celje

Ukinjenje električnega toka. Falsa elektrarna nam sporoča, da bo zaradi predelave transformatorja ukinila v nedeljo, dne 26. t. m. elektrini tok od 6 zjutraj do 3 popoldne za mesto in okolico. — Mestna elektrarna, Celje.

Uradni dan Okrajnega združenja trgovcev v Celju za člane trgovce v gornjeglasiškem okraju se bo vršil v soboto, dne 25. julija in sicer kakor običajno. Dopoldne od 9 do 12 v Gornjem gradu v posebni sobi Šarbove gostilne; popoldne pa od 14 do 16 v Mozirju v posebni sobi hotela »Pri pošti«.

Okrajni grenji trgovcev v Celju.

Smrtna kosa. V Gaberju št. 152 je v torek, dne 21. t. m. umrla Goršak Jožeta, delavka v Westenovi lovarni, v starosti 18 let. Naj v miru počiva; preostali pa naše iskreno sožalje.

Številne nesreče in nezdgo. V soboto, dne 18. t. m. je na Ostrožnem pri Celju 7letni sin cinkarniškega skladiščnika v Gaberju Janez Pleterški padel z drevesa in si poškodoval roko. — V nedeljo, dne 19. t. m. je padel 60letni prevzičkar Ignacij Tepež iz St. Ilja pri Velenju čez stopnice ter si zlomil desno roko. — Isti dan je padel Mahne Ivan, 65letni delavec pri stavbeniku Neradu, doma v Zavodnjem št. 34 z leve in si levo roko namolil. — Repiški Jožef, 70letni prevzičkar v Braslovcah, si je v torek, 21. t. m. pri padcu zlomil levo nogo. — Vsi ponesrečenci, razen Pleterškega, ki se nahaja v domači oskrbi, se zdravijo v javni bolnišnici v Celju.

Požari na dnevnem redu. Večraj dopoldne okrog 10 je bilo celjsko gasilno društvo zopet alarmirano radi požara v Dramljah pri St. Jurju ob juž. žel. Gasilci so takoj odhiteli s svojimi avtomobili v smeri proti Dramljam, a so se morali čez poldrugo uro zopet vrniti, ne da bi kaj opravili, ker zopet niso mogli priti na kraj požara, ker ni bilo ceste in potem tudi niso mogli ugotoviti, kje da gori. Izgleda, da so delavci kje v gozdu ali ob robu gozda zažgali dračje, ki je zgorelo s silnim plamenom, tako da je od daleč izgledalo, da je velik požar. Ob tej priliki opozarjamo ljudi, da naj bodo previdni s sežiganjem dračja pri gozdovih, ker ima zakon o gozdovih zelo stroge določbe zaradi povzročitve gozdnih požarov, tudi če nastane samo zaradi malomarnosti.

Spreten goljuf. Lepšina Ivan, o katerem smo poročali, da je bil aretiran in izročen sodišču 8. t. m. zaradi goljufije, je pravi specialist-goljuf. Sedaj ko se je zvedelo, da je aretiran, prihaja šele počasi na dan, kako je znal ljudi prevarati na najrazličnejše načine. Dan za dnem namreč prihajajo ovadbe na policijo, kako je ljudi po vsej Savinjski dolini ogoljufal za večje in manjše zneske.

Našla se je v soboto 18. t. m. črna ženska ročna torbica iz usnja, v kateri je bila 1 ura in razni drugi predmeti. Celotna vrednost znaša okoli 400 Din. Dobi se pri mestni policiji.

Rogaška slatina

V soboto in nedeljo 25. in 26. julija se bo vršila proslava v čast sv. Anj, zaščitnici zdravilščin. Na predvečer bo svečanostna proslava z ognjemotom ob spremljevanju godbe v parku. V nedeljo pa bo v veliki dvorani Zdraviliškega doma tradicionalni Anin ples in po predpripravih sodeč, ne bo zostal za elegantno prejšnji let. Za ples se pripravljajo, kakor čujemo, odlični krogi v Mariboru, Celju, Kraini, Zagrebu in drugod.

Kamnik

Prijava tujev. — Ponovno se opaža, da hoteli in gostilne, pa tudi zasebni stanovalci ne prijavljajo tujev v 24 urah po prihodu. Prijavo je v tem času pod kaznijo podati pri mestnem županstvu, tujsko-prometnem društvu pa že radi evidence stanovanj. V sled neprijavljanja ima razen tega tudi tukajšnja pošta velike težave pri dostavljanju pism in denarja, namenjenega letoviščarjem. Pozivamo tedaj vse gostilničarje in hišne posostnike, letoviščarje pa prosimo, da se vrše to-zadevne prijave in odjave odslej točno brez zamude. — Tujsko-prometno društvo v Kamniku.

Ptuj

Slovensko pevsko društvo v Ptuj. Vabilo na občni zbor Slovenskega pevskega društva, ki se bo vršil dne 26. t. m. ob 10. uri v dvorani Glasbene Matice s sledečim dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Sklepanje o fuziji društva z Glasbeno Matico. 4. Eventuelne volitve novega odbora. 5. Slučajni sklep. — Ako bi občni zbor ob 10. uri ne bil sklepan, se bo vršil eno uro pozneje drugi pri vsakem številu članstva. — Odbor.

Šoštani

Tatvina. V noči od sobote na nedeljo je bila izvršena v podružnici trgovine Mravljak v Topolšici precejšnja tatvina. Tatovi, bila jih je cela družba, so s sekiro in drugim orodjem vlomili v trgovski lokal in odnesli različnega blaga v vrednosti 6000 Din. Orožništvo je že aretiralo nekega 20-letnega M. P., ki je dejanje priznal, obenem pa je izdal tudi druge tovariše, ki so bili soudeleženi pri tatvini.

Konjice

Demonstracija... Zadnjič je nekdo v bližini potoka glasno kihnil. Nekdo drugi, ki je prišel mimo, je to slišal in smatral za demonstracijo, pa je šel in ga ovadil. Oh, te nesrečne Konjice!

Nabori se vršijo te dni v našem trgu. Fantje prihajajo od vseh strani s šopki za klobuki in vriskajo in pojo. V njihovem vedenju dosedaj še ni bilo nič napačnega.

Ruše

Obisk. Vsak dan nas obišče kaka družba izletnikov, ki si ogleda naše tovarne in naš kraj, potem pa izgine brez duha in sluha. Preteklo nedeljo pa nas je obiskalo kat. pomočniško društvo iz Lipnice pri Gradcu s svojimi 70 člani in voditeljem g. kaplanom Graterjem. Zjutraj je društvo slavilo doma svojo 40 letnico z blagoslovitvijo nove zastave in skupnim sv. obhajilom vsega članstva. Po prisrčnem skupnem zajtrku pa so se pomočniki podali v avtobusih na izlet v Jugoslavijo. V njihovem narčju je bila progla Maribor—Fala—Ruše—Lipnica. Toda že v Mariboru so prišli s precejšnjo zamudo, ki se je pač poznala pri celim izletu in zato tudi niso mogli popolnoma izvesti vsega programa. V naši romarski cerkvi so hoteli namreč imeti večernice z nagovorom, a žal je primanjkovalo časa in tudi naš bred ni mogel prepeljati njihovih težkih avtobusov. In tako so obiskali le tovarne ter se po seliški cesti skozi Maribor vrnili domov. Društvo je spremljal lipniški gosp. župan z gospi in g. profesor Zach, v Mariboru pa so se jim pridružili člani mariborskega kat. pomočniškega društva z g. Kokošinekom na čelu.

Areška nedelja. Lepo vreme je privabilo na to nedeljo k Sv. Arehu na Pohorju nič koliko. Zlasti je bilo veliko izletnikov iz Maribora. Pa tudi domačinov ni manjkalo. Lahko rečemo, da je ta dan dosegel obisk pri Sv. Arehu svoj višek. Da pa žeganje ne sme biti brez običajnih kramarjev, potrjuje tudi areška nedelja. Cerkveno slovesnost je opravil tokrat gosp. Sinko župnik pri Sv. Martinu na Pohorju, v katerega upravo spada cerkev sv. Arega. In tako smo še z izletom in žeganjem vsi zadovoljni — najbolj pa menda oskrbnik ruške koče, ki dela družbo Sv. Arehu.

Stara Loka

Pod farno cerkvijo se popravljajo ceste. Dago-tovili so betonski zid. Sedaj pa delajo jarek. Črnat varljaz je čaka, da bo poltelil gramoz, toda tlakovati še niso začeli.

Dezja. Več kot mesec dni nismo imeli. Otava in drugi poljski pridelki bi bili gotovo uničeni, če se ne bi nas Bog usmilil in nam dal blagodejnega dežja.

Bivši Strahlov grad, ki ga je kupil tuksušnji lesni trgovec g. Dolenc, so začeli zunaj prenavljati. V njem so nastanjeni gg. častniki.

Tuji. Tudi precej zahajajo k nam. Vsakdo si gre gotovo ogledat lepo farno cerkev in stare spomenike, ki so vzidani v cerkvenem zidu.

Mednarodni zadružni tečaj

Freidorf b. Basel, 17. julija.

Drugi teden zadružnega tečaja je bil odprt. Drugi teden predstavlja tečaj za člane kon-
zumov, dr. B. Jaeggi-ja. V svojem nagovoru je oris-
al, v koliko je bilo mogoče doseči cilj socialne
izpolniteljnosti organizacije pa mora iti vzgoja
človeka, da bo mogoče doseči cilj socialne
izpolniteljnosti, za katerim stremi zadružništvo. Veliko
važnost je v zadružništvu podeliti na varčevanje.
Treba je zbirati kapital, kajti denar vlada svet,
in ta zadružni kapital bo nadomestil privatni ka-
pital, ki mu je bistvo izkoriščanje. »Zadružna naj
bo kraj, kjer vlada ljubezen do bližnjega, mir in
svooboda. To nam mora biti vedno pred očmi. Ka-
kor si v zadruzi vsak posameznik sam pomaga,
pomaga tudi drugim. Medsebojno razumevanje in
vzajemna pomoč sta potrebna v zadruzi. To doseže
le ljubezen do bližnjega. Ljubezen naj v zadruzi
kaže pot, tista ljubezen, ki sama sebe premaga,
ki je pripravljena na delo in na žrtve. Več ljubezni
potrebujejo!»

Besedam govornika so poslušali navdušeno
priznava, saj menda ni nihče bolj upravičen, da
izreče take besede kot B. Jaeggi, ki vse svoje de-
lovanje uravnava v tem smislu in ki mu je naj-
večje zadovoljstvo, kadar more komu napraviti kako
veselje. B. Jaeggi je star zadružni delavec, že
dojga leta dela v dobro uspešajoči zadružni or-
ganizaciji. Zato so njegove besede toliko pomem-
nejše, ker dokazujejo, da za napredek zadružni-
štva niso potrebni samo zunanji, materijalni us-
pehi, ampak da je za uspeh zadružnega dela naj-
manj toliko potreben pravi zadružni duh, ki naj
to delo čvlija in vodi.

Vsa predavanja drugega tedna so imela za
predmet vprašanje sodelovanja organiziranih kon-
zumov in producentov. O tem vprašanju so go-
vorili dr. Franquet, šef zadružne sekcije pri me-
narodnem uradu dela, profesor Hudi od angleške
zadružne zveze v Manchesteru, dr. de Balogh, glav-
ni ravnatelj blagovne centralne »Langens« v Bu-
dimpešti, g. Luslig, predsednik češke velenakupne
centralne in g. Poisson, podpredsednik mednarodne
zadružne zveze. Ne bom navajal vsebine vsakega
posameznega predavanja, ampak lečem podati
le glavne misli, ki so jih predavatelji izrazili o tem
problemu.

Pri vprašanju sodelovanja organiziranih kon-
zumov in producentov obstaja bistvo v skraj-
šanju poti od produkcije, mišljena je to kmetijska
produkcija, pa do konzuma. Sedaj se nahaja med
producenti in konzumenti cela vrsta posredovalcev,
kateri hočejo za to posredovanje imeti plačilo. Z
izločitvijo posredovalcev bi imeli korist producenti
in konzumenti, ker bi odpadli stroški posredova-
vanja. Cena bi mogla biti za konzumente nižja,
seveda ne za vse različne stroškov, ampak le za en
del, ker bi drugi del šel v korist producentom, ki
bi dobili višje cene za prodane produkte.

Direktni stiki na zadružni podlagi med kme-
tijsko produkcijo in konzumom, niso bili že od
začetka zamišljeni kot stiki med kmetijskimi in
konzumnimi zadrugami. Konzumno zadružništvo,
predvsem angleško, je samo skušalo organizirati
kmetijsko produkcijo na lastnih posestvih. An-
gleška velenakupna centrala je zato nakupila plan-
taže čaja in posestva v Kanadi. Vendar pa je obrate
v Kanadi, kjer se je pridelovalo žito, opustila in
zanjo prodala, ker produkcija v lastni režiiji ni
bila rentabilna. Misel na lastno kmetijsko produk-
cijo stopa sedaj v ozadje, ter se vedno bolj po-
vzraja potreba, da stopi konzumno zadružništvo v
direktno stike s kmetijskim.

Tudi mednarodna zadružna zveza se je posta-
vila na to stališče ter si je dala nalogo, da te

stike sistematično izpopolni in organizira. Stiki
med kmetijskim in konzumnim zadružništvom
sicer tu in tam že obstajajo, celo mednarodni, a
so čisto slučajni in samo trgovskega značaja. Treba
pa je, da ti stiki postanejo stalni in, da se postavijo
na zadružno podlago. Organizacija bi bilo izvesti
s pomočjo mednarodne velenakupne zadružne cen-
trale in mednarodnih zadružnih agentur v kolikor
bi šlo za mednarodne stike, dočim bi v posameznih
državah urejale medsebojno razmerje zadružne
organizacije producentov in konzumentov. V neka-
terih državah je to razmerje že urejeno. V Čehos-
lovaški n. pr. obstaja med blagovinska centralna
kmetijskih in konzumnih zadrug dogovor, ki ureja
medsebojni trgovski promet. Ta dogovor vsebuje
tudi točko, po kateri se obe centrali zavezujejo
kupovati ena od druge vse produkte, ki jih pro-
dajata. Pri enakih cenah in enakih pogojih dajata
prednost medsebojnemu oterom.

Vprašanje sodelovanja producentov in kon-
zumov seveda ni brez težav. Predpogoj za to so-
delovanje je, da je organizacija producentov izve-
dena. To je že doseženo v nekaterih državah, dru-
god bo treba to organizacijo šele izvesti.

Glede metod za uspešno delo kmetijskih
vnočevalnih zadrug smo si že na jasnem. Eden
izmed glavnih principov je, da se za vsak posa-
mezni produkt, oziroma več sorodnih produktov,
ustanovijo posebne zadruge, ki tvorijo potem svoje
posebne zveze. Drugo načelo je obveznost dobave
s strani članov, tretje načelo pa je poenotenje pro-
duktov, to je s produkti se ne ravna individualno,
ampak se na podlagi klasifikacije razdeli velike
množice v enotne vrste, s čimer se olajša vskla-
diščenje, manipulacija in prevoz ter se cel proces
poeni.

Interes producentov zahteva, da pridejo nji-
hovi produkti do konzumentov po najkrajši poti.
V deželah kjer obstaja dobro organizirano zadruž-
ništvo s mrežo prodajalnih zadrug, bo to skrbelo
za vnočevanje produktov. Tam pa, kjer ima kme-
tijsko zadružništvo prodajno organizacijo, ki sega
do konzumentov n. pr. deloma mlekarstvo zadruž-
ništvo, ne bi bilo gospodarsko preces vnočevanja
povečati se s konzumnimi zadrugami. Za vsak po-
samezen slučaj bo treba poiskati najprimernejši
in najboljši način vnočevanja. Stiki med kmetijs-
kim in konzumnim zadružništvom bi se dali vpo-
staviti v vprašanje financiranja žetve. Angleško
konzumno zadružništvo to financiranje že vrši s tem,
da daje organizacijam producentov v Avstraliji in
Novi Zelandiji značne kredite.

Največja ovira sodelovanju producentov in
konzumentov bo brez dvoma vprašanje cen. Pro-
ducenti hočejo drago prodajati, a konzumenti pa
poceni kupiti. Toda tudi ta težava ni nepremag-
ljiva. Več ali manj bo to sodelovanje navezano na
cene, ki obstajajo na trgu. Toda z izločitvijo po-
sredovalcev bo producentom mogoče doseči boljše
cene, kot pa so jih doslej pri trgovcih s tem, da
bodo krojački konzumentom cenejši, kakor pa bi
li plačali trgovcem. Tako bo zadružništvo pripo-
moglo k rešitvi za kmetijsko perečega vprašanja
prodaje pridelkov.

Misljam, da se mi je s tem posrečilo podati
vsebinsko predavni, ki so obdelovali ravno za se-
dajšnji gospodarski položaj tako zanimiva in aktu-
alna vprašanja. Želeli je le, da bi zadružno delo
v tej smeri bilo čim intenzivnejše, kajti ni dvoma,
da bo ravno zadružništvo moralo doprinesti, če že
ne glavni, pa vsaj znatni delež za konsolidacijo
gospodarstva.

S tem bi svoje poročilo o 11. zadružnem
tečaju izčrpal. Tečaj je bil zaključen s banketom, ki
ga je udeležencem priredila zveza švicarskih kon-
zumov, katera ima veliko zaslug na tem, da je
tečaj lepo uspel.

Gostilničarska pivovarna o Laškem

Pretekli teden so se mudili v Laškem inžen-
jerji tvrdke Novak in Jahn iz Prage, ki imajo na-
log do 31. VII. 1931 izvršiti strojne načrte, na pod-
lagi katerih se bodo tekmo nadaljnjih 14 dni izvr-
šili stavbeni načrti. Takoj nato se bo stavba oddala
v izvršitev ter se bo z delom pričelo neprekinjeno
meseca septembra t. l.

Ze pred dobrim tednom je upravni svet pred-
ložil ravn. drž. žel. v Ljubljani potrebne načrte
za industrijski tir in se vsak dan pričakuje razpis
komisije. Industrijski tir se bo takoj napravil.
Vplačila se vršijo redno. Nova subskripcija s povi-
šanjem glavnice na Din 15.000.000.— se vrši proti
pričakovani uspešno. Gostilničarji pa tudi drugi
pridobitni krogi dobivajo bolj in bolj zaupanje v
podjetje. Pričakovati je, da bo do 15. avgusta pod-
pisana nadaljnja glavnica, kakor je bilo sklenjeno
na ustanovnem obnem zboru.

Pozivamo vso slovensko javnost, naj ne za-
držuje naše akcije, naj pridno podpisuje nove del-
nice in naj vplačuje že podpisano glavnico. Go-
stilničarska pivovarna d. d. Laško.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini
Mravca Josipa, trgovca z gumeno robo v Maribor-
u: roka 3. septembra in 28. avgusta.

Konkurz je razglašen o imovini premoğov-
nika »Peklenica« Karla Vargazona k. d. in osebn-
no Karla Vargazona, trgovca v Čakovcu, sedež
podjetja je v Murskem Središču. Rok za prijavo
terjatve je do 30. julija, narok je 25. septembra.

Oddaja krovnih del na skladišču št. XIV. na
Ljubljanskem polju se bo vršila potem otertalne
licitacije dne 10. avgusta t. l. pri inženjerskem od-
delku komande dravske divizijske oblasti v Ljub-
ljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za
TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Nova enota naše trg. mornarice. Podjetje kap.
Luke Milošević v Kotorju je kupilo svoj tretji
parnik, ki bo pod imenom »Gjuro Milošević« vozil
v Levanto. Ima 2784 neto in 4450 bruto ton, hitro-
sti pa 10 milj na uro; zgrajen je bil leta 1905.

Borza

Ljubljana, 22. julija.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji bili
večinoma čvrstješi. Promet je bil znaten, posebno
v devizi Trst, v kateri je bilo zaključeno privat-
no blago.

Ljubljana. Amsterdam 2274.50—2280.89, Bru-
selj 786.18—788.54, Curih 1097.25—1100.75, Dunaj
793.41—795.81, London 273.76—274.58, Newyork
5632.14—5649.14, Pariz 221.53—222.19, Praga 167.16
—167.66, Trst 295.15—296.05.

Zagreb. Amsterdam 22.7405—22.8089, Dunaj
793.71—795.81, Bruselj 786.18—788.54, London
273.76—274.58, Milan 295.15—296.04, Newyork ka-
bel 56.4314—56.6014, ček 56.3214—56.4914, Pariz
221.53—222.19, Praga 167.16—167.66, Zürich 1097.25
—1100.55.— Skupni promet brez kompenzacij 16
milij. Din.

Belgrad. Amsterdam 2274.05—2280.89, Bru-
selj 786.19—788.55, Curih 1097.25—1100.55, Dunaj
793.41—795.81, London 273.76—274.98, Newyork
56.3214—56.4914, Pariz 221.51—222.19, Praga 167.16
—167.66, Milan 295.15—296.05, Stockholm 15.0871
—15.1325.

Curih. Belgrad 9.095, Pariz 20.17, London 24.96,
Newyork 514.75, Bruselj 71.65, Milan 26.90, Madrid
47.20, Amsterdam 207.30, Dunaj 72.31, Stockholm
137.55, Oslo 137.40, Kopenhagen 137.40, Solija 3.725,
Praga 15.24, Varšava 57.65, Budimpešta 90.025,
Atene 6.65, Carigrad 2.435, Bukarešta 3.055, Hel-

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendenca za državne papirje je bila danes
zopet slabejša in je vojna škoda popustila na bazo
360. Tudi za decembarski termin je škoda naza-
dovala. Promet je bil znatnejši kakor včeraj in je
prišlo do zaključkov tudi v 7% inv. posojilu in
begl. obveznicah. Med bančnimi papirji je bila v
Zagrebu danes zaključena Narodna banka po 6.350,
v Belgradu pa po 6.400. Neizpremenjena je ostala
Unionbanka, zaključena po 150, dočim v ostalih
bančnih papirjih ni prišlo do zaključkov pri neiz-
premenjenih tečajih. Med industrijskimi papirji je
prišlo do zaključkov samo v delnicah Drave po
neizpremenjenem tečaju 235. V ostalem ni bilo
izprememb.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 89 bl., 7% Bler. pos.
78 bl., Celjska pos. 150 d., Ljublj. kred. 120 d.,
Prasiediona 950 d., Kred. zavod 195 d., Vevče
120 d., Stavbna 40 d., Ruše 145 d.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 84.50 bl.,
agrari 50 bl., vojna škoda 363—365 (363), kasa
isto, 12. 368—370 (376, 370, 378, 367), 8% Bler. pos.
86.50—87.75 (87), 7% Bler. pos. 75.50—76 (76,
75.50), 7% pos. Drž. hip. b. 76 d., 6% begl. obv.
60.50—61.50 (61).

Bančne delnice: Hrvatska 50—60, Katolička
33—36, Poljo 53.50—55, Kreditna 121—126, Union
150—155 (150), Jugos. 67—68 (67), Lj. kred. 120—
123, Medjunarodna 68 d., Narodna 6350—6400
(6350), Obrtna 36 d., Prasiediona 957.50—965, Srb-
ska 190—192, Zemaljska 120—122.— Industrijske
delnice: Nar. sum. 25 d., Guttman 110—118, Slav-
eks 25 d., Slavonija 200 d., Danica 65—70, Drava
235—236 (235), Sečerana Osjek 225—235, Nar. ml.
25 bl., Osi. ljev. 200 d., Brod. vav. 30 d., Union
55 d., Vevče 120 d., Isis 46 bl., Raguse 300—340,
Oceania 190 d., Jad. plov. 520 bl., Trboveljska
221—235.

Belgrad. Narodna banka 6.400, 7% inv. pos.
84.50 d. (50.000), agrari 44.50—45 (122.000), vojna
škoda 361—363 (200 kom.), 7. 362 (200 kom.), 12.
375—376 (1000 kom.), begl. obv. 61.50 (200.000).

Dunaj. Don. sav. jadr. 93.03, Wiener Bank-
verein 14.40, Escomptesche 149, Zivno 80.50, Aus-
siger Chemische 122, Alpine 14.60, Trboveljska
28.50, Leykam 2.

Žitni trg

Novi Sad. Ječmen: bč., sr. novi 63-64 kg
107.50—112.50, Koruza: bč. 102.50—105, bč., okol.
Sombor 102.50—105, ban. 96—98, sr. okol. Indija
102.50—105, sr. okol. šid 103—106. Vse ostalo ne-
izpremenjeno. Tendence: mirna. Promet: 54 vag.

Tako morate jemati solnčne in zračne kopelji!
Pred solnčenjem, toda ne z mokrim telesom, nadgrnite se temeljito s

NIVEA-CREME (olje za
kožo in
masažo)
NIVEA-ULJE

Oboje vsebuje: čisto svoje vrste - enceriit sestavino za nego kože,
oboje zmanjšajo nevarnost solnčarice, oboje pomeenjajo poit, tudi ako
je nebo oblačno. Nivea-creme Vas olajaja pri vročini, Nivea-olje Vas
varuje ob slabem vremenu pred hladom in s tem tudi pred prehladom.
Zato morete tudi v času neprijetnih dni izpostaviti svoje telo svetlobi,
zraku in vodi.

Nivea-creme Din 5'— do Din 22'—, Nivea-olje Din 23'—, Din 33'—.

Proizvaja: Jugosl. P. BEIERSDORF & CO., d. s. o. j., MARIBOR,
Gregorčičeva ulica št. 24.

Dnevna kronika

Koledar

Četrtek, 23. julija: Apolinarij, škof, mu-
čenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl g. dr. Stanko Novak,
tajnik banke uprave in rezervni kapetan I. razr.
Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz mrtniške sploš-
ne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu
spomin! Zaljubljeni naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je v voj. bolnišnici umrl
orožniški podnadrednik Alojzij Gojčič, star šele
38 let. Pokojni je stalno služboval v logaškem
okraju, največ v Logatcu in na Rakeku. Bil je
zelo priljubljen med svojimi tovariši, pa tudi
med prebivalstvom. Pokopali so ga 21. t. m. na
pokopališču pri Sv. Križu. Njegovega pogreba
so se v obilnem številu udeležili njegovi tova-
riši, pa tudi mnogo drugega občinstva. Bog mu
daj večni počitek! Ženi pokojnika, ki je v tako
kratkem času izgubila svojega ljubljenega
moža, naše sožalje!

Glede romanja na Brezje

obveščamo izletnike glede vožnje tem potom:

1. Dolenjci naj pridejo na vlak, ki odhaja
iz Metlike 10.12 v soboto, iz Črnomlja 10.41.
Semiča 11.04, iz Novega mesta 11.48, iz Treb-
njega 12.31. Za ta vlak smo prijavili 1521 udele-
žencev, zato prevzamemo odgovornost samo
za one, ki potujejo s tem vlakom, da dobe si-
gurno prestop. Ta vlak bo vozil po kratkem od-
muru v Ljubljani direktno na Otočje-Brezje. Z
jutranjim vlakom naj potujejo samo oni, ka-
tere so župni uradi prijavili za ta vlak na
Prosnetno vozno.

2. Na progi Kočevje—Grosuplje naj vsto-
pijo udeleženci na vlak, ki odhaja 11.33 iz Ko-
čevja v soboto. Ta vlak bo imel posebno gar-
nituro za 500 oseb in bo prav tako imel direk-
tni priključek na Otočje-Brezje.

3. Na progi Brezje—Zidani most naj pri-
dejo udeleženci k vlak, ki odhaja iz Bre-
zje 10.02 v soboto. Videm-Črčeka 10.14, Radeče
11.05, Zidani most 11.18. Tudi te vlak bo imel
posebno garnituro za 827 udeležencev. Udele-
ženci, ki vstopajo od Zidanega mosta do Ljub-
ljane pa morajo priti na vstopno postajo eno
uro pred rednim vlakom, kajti iz Zidanega
mosta vozi posebni vlak tričetrt ure pred
rednim vlakom, ki odhaja iz Zidanega mosta
ob 12.09.

4. Na progi Rakek—Ljubljana naj vstopijo
udeleženci na postajah k vlak, ki odhaja iz
Rakeka 12.22 v soboto. Za ta vlak je rezerv-
iranih 500 prostorov. Vsi ti, ki potujejo z zgo-
rajen omenjenimi vlaki, se bodo odpravili z Otoč-
ja v nedeljo popoldan med 3. in 4. uro. Podrobn-
ne podatke glede odhoda objavimo jutri. P. t.
župni uradi se naprošajo, da kolikor mogoče
obveste udeležence glede vlakov. Ostali vlaki
bodo sicer ojačeni, vendar ne prevzamemo ni-
kake odgovornosti glede prostorov.

Ostale vesti

— Iz Rogaske Slatine. V torek dopoldne je
obiskal Rogaske Slatino g. predsednik vlade ge-
neral Peter Živkovič. Ogledal si je vse zdravil-
iške naprave in se o njih zelo pohvalno izrazil.
Popoldne ob pol 4 se je zopet odpravil. — Iz
Splita je dospel naš stari gost msgr. Bulič. —
Po daljšem bivanju sta nas zapustila minister dr.
Frangeli in predsednik zagrebske trgovske zbor-
nice Arko.

— Za pogorelce v Nadlesku je darovala »Sveto-
vidova četa skavtov« v Grižah pri Trzinu, stopet-
deset dinarjev. — Bog plačaj!

— Drugi veliki romarski shod pri Materi
božji v Zagorju pri Kozjem se bo letos vršil v
dneh 8. in 9. avgusta, to je drugo soboto in drugo
nedeljo v avgustu. Obenem naznanjamo vsem
častilcem Zagorske Matere Božje, da bo odslej na-
prej v Zagorju drugi romarski shod, takoleimovana
leskovska nedelja, redno vsako leto drugo nedeljo
v avgustu. — Župni urad M. B. v Zagorju, dne
21. julija 1931. — Jurij Pribožič, župnik.

— Pozor lovci! Okrajno načelstvo v Kra-
nju je vsled dopisa poveljstva obmejne čete v
Celju z dne 14. jul. t. l. obvestilo gorensko po-
družnico Slov. lovskega društva, da je lovem
pristop k avstrijski meji bližje od 500 metrov
brezpogojno zabranjen in smrtno nevaren. —
Gorenska podružnica S. L. D.

— O kolesarski nesreči, ki se je pripetila
36-letnemu Jakobu Prisrovič iz Bleda, nam sporo-
ča g. Jakob Legat iz Zabrznice 39, Gorenjs-
ko, sledeče: Na dan nesreče sem se peljal v
službo s kolesom in srečal Pristova. Vozil je
desno doli in jaz desno gori, tako da je bila
vmes vsa širina ceste prosta. Ko sem se odda-
ljl približno 50 korakov, sem začel za seboj
padec v vodo in stokanje. Skočil sem s kolesa
in ker nisem več videl Pristova, sem šel nazaj
pogledat, kaj se je pripetilo. Zagledal sem pod
mostičem luč njegovega kolesa v grmovju. Sel
sem s svojo lučjo od kolesa iskat ponesrečenca,
kateriga sem komaj našel, zakaj bil je z glavo
zarit pod rušjem in skalo in čezenj je tekla

Potenje nog in telesa!

Vsled vročine, težkega dela in hoje mnogim pot-
razjeda kožo na nogah in rokah ter med prsti na
nogah, vsled česar nastajajo rane, volk, vnetje in
otekline. Vse to naglo in zanesljivo izgine, ako se
porablja

BARTULIČEVA ZDRAVILNA MAST

in zdravilni prašek, ki ju izdeluje stara v letu 1599.
ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekar-
nar Vlado Bartulič, Zagreb, Jelačićev trg 20.
Cena ene škatle masti 10 Din, cena ene škatle
praška 6 Din. Dobiva se v vsaki lekarni.

voda. Skušal sem ga potegniti za nogo, pa ni
šlo. Nato sem prijel pod život, da sem dosegel
roke ter ga na ta način izvlekel iz kritičnega
položaja. Poskusil sem z umetnim dihanjem, a
zaman, od sebe ni dal nobenega znaka življe-
nja. Šele, ko sem ga za glavo tresel, je zagre-
gralo v njem, kar mi je pričalo, da je še živ.
Nato so prišli po cesti drugi delavci, kateri
sem prosil, da so mi pomagali ponesrečenca
nesti do bližnje gostilne, odkoder so ga potem
prepeljali v bolnišnico.

— Uradniško mesto je razpisano pri mestni
upravi ptujski. Pogoji za podelitev mesta je po-
polno znanje knjigovodstvenih poslov. Pra-
vilno opremljene prošnje z navedbo zahtevkov
je vlagati pri mestnem načelstvu v Ptuj do
najkasneje 10. avgusta t. l.

— Služba policijskega stražnika je razpi-
sana pri mestni občini ptujski pod pogoji, ki se
zahtevajo za državne policijske organe. Prošnje
z dokazili o predizobrazbi in dosednji zaposle-
nosti je vlagati pri mestnem načelstvu Ptuj do
t. avgusta t. l.

— Izšel je za današnje čase prav posebno
aktualen prevod papežev okrožnice »Remum-
varum« z obširnim komentarjem P. dr. A. Tomina.
Cena broširanemu izvodu 32.—, vez. 45.— Din.
Naroča se pri Delavski založbi, Ljubljana, Miklo-
šičeva cesta 22 L.

— Zastrupljenja z gobami se najbolj gotovo
obvarujemo, ako znamo ločiti užito gobo od stru-
pene. To pa se najlažje zgodi ako poznamo gobe
nele po imenu, ampak tudi po barvi in lastnostih.
V knjigi: Naše gobe, ki jo je spisal naš priznani
strokovnjak Ante Beg, so opisane vse vrste gob,
ki rastejo po naših gozdovih in so ravno v tem
letnem času prav vsakemu brezplačno na razpo-
lago, treba je le stopiti v gozd in jih poiskati.
Poleg opisa vsake gobe najdemo v knjizi tudi
slike vseh gob v naravni barvi, tako, da ni mogoča
zamenjava. Slike je izvršil ravnatelj Dragotin Hu-
mek. Poleg tega najdeš v knjizi tudi obilo re-
ceptov, kako pripravljamo gobe za okusno jed,
daje navodila kako gobe nabiramo, sušimo in
konserviramo. Za vsako gospodinjico, kuharico in
nabiralca gob je knjiga velike važnosti in jo toplo
priporočamo. Cena Din 50, in se dobi v Jugo-
slovanski knjigarni v Ljubljani.

— Nova zdravstvena zakonodajca, zbirka za-
konov, uredb in pravilnikov, zbral in uredil Janko
Dolžan, uradniški oddelka za socialno politiko in
narodno zdravje kralj. banke uprave v Ljubljani.
Cena obsežni č celoplatno vezani in okusno opreml-
jeni knjigi znaša Din 80. Ves obširni zakonodajni
program, ki ga je sicer treba iskati in zbirati iz
službenih novin in posameznih števil službenega
lista, je smoteno urejen v osmih poglavjih in po-
dan v enotni zbirki, ki je opremljena s točnim
stavnim kazalom. Knjiga je izredno važna in po-
trebna ne le posamezniku, zdravniku, lekarnarju,
uradniku, temveč tudi vsem javnim organom, pred-
vsem pa občinskim ter šolskim upravam in zdrav-
stvenim in drugim ustanovam. Vsled svoje sme-
tne ureditve bo ta knjiga zanesljiv svetovalec in
dobro vodnik pri vseh poslih, ki jih zakon predpi-
suje, pa so večini še nepoznani ali so jih vsaj še
nevaženi. Knjiga, ki je vsega priporočila vredna,
se naroča pri Dolžanu Janku v Ljubljani V, Po-
ljanski nasip 52.

— Pri zaprtju, preoblitci krvi v spodnjem
delu telesa, pritisku krvi, bolečinah v boku
in ob straneh, pomanjkanju sapa, utripanju
srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, sla-
bem razpoloženju povzroči naravna »Franz-
Josef«-grenčica izdatno izpraznjenje črev in
svoboditev tesnobnostnih občutkov. Mnogi
zdravniki uporabljajo »Franz-Josef«-vodo z
zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah
v letih menjave. »Franz-Josef«-grenčica se
dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih
trgovinah.

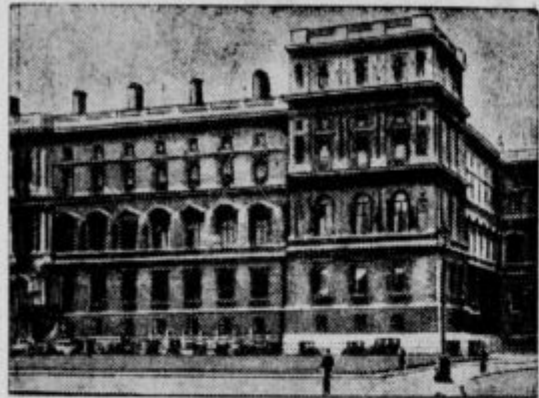
Belokrajnski kofiček

60 letnica gasilnega društva v Metliki. Prvo v
tej okolici in tudi sploh med prvimi je bilo me-
tliško gasilno društvo ustanovljeno leta 187

Ali imamo brate v vsemirju?

Od davna se človek peča z vprašanjem, če ima brate na kaki zvezdi v vsemirju. Moderna znanost daje na to vprašanje le nekaj migljajev o svojih opazovanjih. Znani angleški fizik in astronom A. S. Eddington piše o tem v svoji knjigi: »Slika sveta v luči fizike«:

Kolikor vemo, utegne biti Venera (večernica — danica) vsekakor sposobna, da se razvija na njej življenje, ki je podobno našemu. Približno tako velika je, kakor zemlja; solnce

Londonski zunanji urad z »Locarnsko dvorano« (spodaj), v katerem se vrši konferenca sedmerih držav.

je nekoliko bližje nego zemlja, a zato njeno podnebje najbrže ni toplejše, ozračje pa zadosti gostoto. Čudno je, da se doslej spektroskopičnemu raziskavanju še ni posrečilo v zgornjih zračnih plasteh odkriti kisika, tako da se vznjaja domneva, da na tem planetu kisika sploh ni; toda zaenkrat še ni mogoče izjaviti kakšnega določenega zaključka. Morda je mogoče, da bi na večernici, če bi se kako preselili nanjo, živeli dalje, ne da bi morali bistveno izpremeniti način svojega življenja. Samo za zvezdoslovce je večernica zelo neugodna, ker je neprestano zavita v oblake in meglo. To je tudi vzrok, da ni mogoče najti na njej določenih znakov, po katerih bi se dalo ugotoviti, kako hitro se vrti okrog svoje osi in v kateri smeri leži os.

Tu se je vredno spomniti čudne teorije, da si seve morda ni preresno jemati. Mislili so, da bi utegnili biti velika tihonorska globel rana, ki je nastala o priliki, ko se je luna odtrgala od zemlje. Ta globel ima očitno važno nalogo, da sprejema vase odvisno vodo, in če bi se kako zasula in poravnala, bi voda zalila vse celine. Tako bi se imeli torej luni zahvaliti za kopno na zemeljskem planetu. Večernica pa nima nikakega svojega meseca, in ker je drugače v marsičem podobna zemlji, bi smeli morda sklepati, da je večernica svet, ki ga celega pokriva ocean in da so na njej ribe in druge morske živali najvišje razvita bitja.

Mars je edini planet, katerega trdo površino moremo opazovati in tako se posebno nanj osredotočuje vprašanje, če žive na njem ljudje ali vsaj njim podobna bitja. Ker je znatno manjši, so na njem gotovo tudi pogoji znatno drugačni; toda obe najvažnejši potrebi za življenje — voda in zrak se nahajata na njem, čeprav v nezadostni množini. Marsovo ozračje je redkeje nego naše, toda po svojem sestavu morda primerno. Tudi je dokazano, da vsebuje kisik. Oceana Mars nima. Razmejitev na površini ne pomenjajo menjavanja vode in kopnega, marveč se od rdeče puščave loči neka temnejša površina, ki je morda vlažna in plodna.

Nekaj posebnega so na Marsu bele tečajne kape, ki ne morejo biti drugega nego sneg.

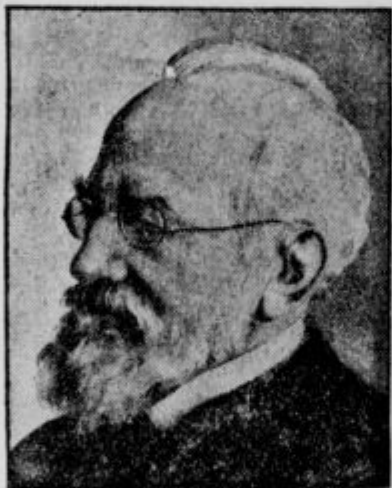
Vendar mora ležati sneg samo na vrhu, ker polleti popolnoma skopni. Od časa do časa kažejo Marsove fotografije nedvomne oblačne like, ki začasno zakrijejo obsežne pokrajine, vendar prevladuje na Marsu običajno jasno vreme. A tudi če ni oblakov, je ozračje megleno, kar je W. S. Wright s fotografijami točno dokazal.

V zadnjem času so se strokovnjaki zelo pečali s temperaturo na Marsovi površini. Marsovo površinsko toploto moremo meriti neposredno na tistih delih, ki jo izžarja do nas. Vendar uspehi raziskovanj niso tako soglasni, da bi si mogli čisto določeno predstavljati takšne podnebne razmere. Seveda je nedvomno velika razlika med dnevno in nočno temperaturo in med posameznimi širinami, vendar vse kaže, da mora prevladovati precejšen mrz. Celo na ekvatorju pade toplota po solnčnem zahodu pod ničlo. Po današnjih dognanjih bi bilo torej dvomiti, da bi imelo organsko življenje na Marsu potrebne pogoje.

Na vsak način pa kaže Marsova površina v teku leta izpremembe, ki bi utegnile prihajati le od letnih časov in kakoršne bi nedvomno morali opaziti na zemlji morebitni Marsovi prebivalci. Čimbolj napreduje gori pomlad — ki seveda ni istovetna z zemeljsko pomladjo — tembolj se na eni polobli širijo temna mesta, ki so izprva maloštevilna in slaba, potem pa rastejo in se odražajo čimdalje krepkeje. Leto za leto so taiste pokrajine, ki skoraj isti dan Marsovega koledarja začno temneti. Vsekakor ni izključeno, da so vzroki tem izpremembam anorganski — to je, da mriva površina le zaradi spomladnega dežja dobi temnejšo barvo; a verjetnejše je, da smo vsako leto priča, kako na Marsu ozelenijo gozdovi in travniki, kar nam je tako znano in domače na zemlji.

Dejstvo, da se v Marsovem ozračju nahaja tudi kisik, bi bil nadaljna opora za mnenje, da živi na tem planetu vsaj rastlinje. Vpoštevajmo to-le: Prost kisik se veže z mnogimi elementi, kamene zemeljske skorje ga pohlepno sprejema. Če bi ne bilo rastlin, ki kisik zopet izsrkavajo iz tal in ga vračajo zraku, bi sčasoma kisik popolnoma izginil iz zemeljskega ozračja. Če se torej v Marsovem ozračju nahaja kisik, moremo pametno sklepati, da igra rastlinstvo na Marsu enako vlogo kakor na zemlji.

Če pa moremo s precejšnjo gotovostjo sklepati, da je na Marsu rastlinje, je stvar glede umnih bitij docela temna in z ničemer pojasnjena. Pokojni profesor Lowell je bil si-

Prof. Lujo Brentano, najstarejši nemški narodni gospodar in nečak pesnika Klemena Brentana, ki je umrl v starosti 87 let. L. 1871 je napisal zgodovino angleških strokovnih društev in utrl pot nemški socialni politiki.

cer mnenja, da predstavljajo bolj ali manj ravne črte, ki jih je videti na Marsovi površini, umetno namakanje pokrajin, kar bi pričalo o znatni civilizaciji Marsovih prebivalcev. Toda ta fantastična teorija v znanstvenih krogih ni našla veliko soglasja in ji bo mogel le malo-kdo pritrčiti.

Ob sklepu le še to: Po vsem svojem licu je Mars planet, ki ima že davno za seboj svojo mladost. In ni verjetno, da bi bilo na dveh planetih tako različne starosti, kakor sta zemlja in Mars, biološki razvoj na taisti stopnji.

Sredi mokro-vešlega popivanja je začel Kovač iznenada glasno jokati.

»K-k-kaj pa ti je?« so prestrašeni vprašali pajdaši.

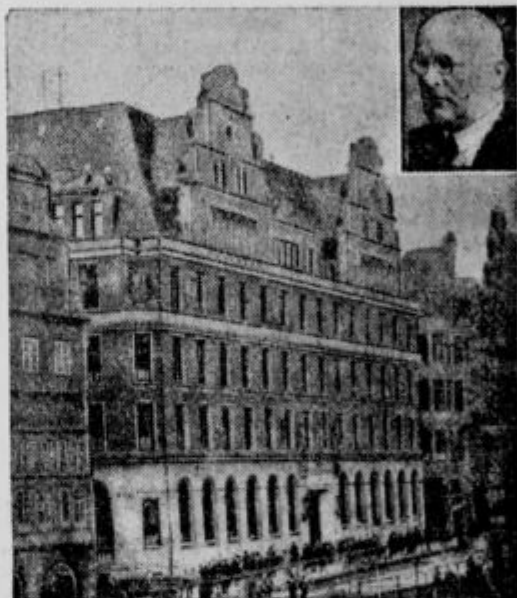
»Hja,« je jecljal Kovač, »t-t-tule sedim in pijančujem, da bi pozabil domovo st-st-starost, ko bom pa p-p-potem prišel d-d-domov, jo bom videl dv-dv-dvojno...«

Preizkus novih gumijevih čolnov za »Zeppelina«; čolni so napolnjeni z živežem in znanstvenimi instrumenti.

Pij XI. in tehnični napredek

Znano je, da je papež Pij XI. velik prijatelj tehničnega napredka; radio, letalo, avtomobil so deležni njegovega zanimanja. Zadnjič je bil pri papežu znani umetnik in svitolalec Ravasi, da bi se papež z njim posvetoval o ohranitvi starih vatikanskih preprog. Ob tej priliki je omenil sv. oče, da so stari, na roko vezani in z dragimi kameni okrašeni plašči izredno težki. Ravasi je nato stkal na svojih najnovejših statvah čudovito zlato tkanino, ki jo je sv. oče navdušeno pozdravil kot novo snov za bogoslužne plašče.

Banka I. F. Schröder v Bremenu, največja bremenska zasebna banka, ki je ustavila plačila; podrl jo je polom »Nordwolle«. Zgoraj: bankir Schröder.

Važec - žrtev plamenov

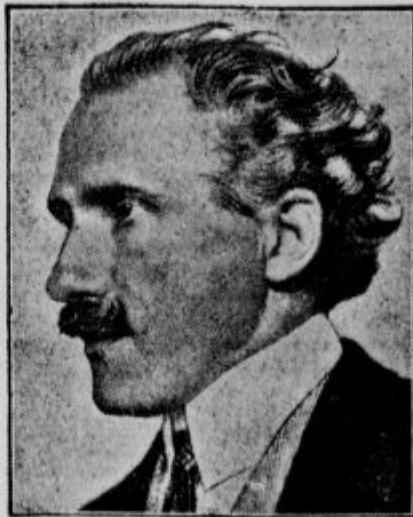
Prelepa slovaška občina s 600 hišami — Važec pod Tatrami je postala žrtev požara. Zgorela je cela velika vas, tako da je ostalo samo še 40 hiš. Ljudi je zgorelo šest, 18 je bilo težko ranjenih, gmotno škodo pa cenijo na 25 milijonov Kč. Neprecenljiva je pa škoda z narodopisnega stališča, ker je hranila ta vas nepotvorjeno slovaško narodno lice: okrašene hišice, narodne noše, vezanine in čistiljive narodne običaje. Ležeča tik pod prekrasnimi Tatrami je bila vas pravi biser in noben tujec je ni zamudil obiskati; film je raznesel njene pestre lepote širom sveta. — Kako je ogenj nastal ni še dognano, dasi govori ljudstvo o zlobni roki.

Opice, kače, mačke v letalu

Nemška »Luft-Hansa« ima posebno letalo — »Junkers D 32« — s katerim prevažajo živali iz Berlina v London. Prevoznina znaša 1,75 M za 1 kg, a najmanjša teža je določena na 2 kg. Zadnji pot so z letalom odpravili v London: 2 kači za neki akvarij, eno opico za neko umetnico, 200 piščet za neko posestvo, eno kuno za nekega krznarja, eno angorsko mačko, enega močera, eno želvo in eno rdečo ribo.

»Poglejte, gospa Komar, to je delo slikarja, ki je bil zadnjič pri nas na kavi.«

»Saj to se takoj vidi; natančno tako je mazal zadnjič presno maslo na kruh.«

Shaw na poti v Rusijo

Bernard Shaw se je na svoji poti v Rusijo za par dni ustavil v Berlinu, kjer doslej še nikoli ni bil, nato pa odpotoval dalje proti Varšavi. Z njim potujejo lord in lady Astor, lord Lothian in mister Tenneth. Na pripombo poljskih častnikov, da ga bodo skušali pridobiti boljševiki za komunizem, je Shaw skomignil z rameni, češ da je poznal Marxa, predno je bil Ljening na svetu. V Rusiji ostane Shaw približno deset dni. Tačas dovršuje komedijo »Prelepo, da bi bilo res.«

Največji ropar sedanjega časa

Nedvomno je najoblastnejši in največji ropar sedanjega časa Lampeao, ki s svojo dobro organizirano tolpo že več let strahuje severni del Brazilije. Doslej mu še nobena oblast ni mogla do živga; v zadnjem času je vlada poslala proti njemu vojaško ekspedicijo, sestojčo iz dveh pehotnih bataljonov s topovi, strojnimi camii in par letali. A tudi vojaštvo ga zasleduje doslej brez uspeha, ker natančno pozna ozemlje in se izmuzne vsakemu poizkusu, da bi ga obkolili. V teku zadnjih mesecev je Lampeao napadel in oplenil celo vrsto manjših braziljskih mest. Boje se ga pa najbolj ženske, ker je Lampeao neizprosno sovražen kratkih kril in las. Zadnjič je dal v neki vasi zgrabiti štiri dekleta in na živih zažgati ostržene lase in krakla krila. Dve izmed nesrečnih sta v strašnih mukah umrli, dve so, dasi hudo ožgani, rešili. Javnost je skrajno razburjena in listi pozivajo vlado, naj slednjič napravi konec zverini v človeški podobi.

Najmanjši čoln z vijakom in njegov iznajditelj. Ladjica je 1 m dolga in približno 10 funtov težka. Morskih volkov bi se v njej seveda ne ubranil.

Stanovanjska kriza v Leningradu

Po uradnih sovjetskih objavah je v Leningradu vedno večja stiska za stanovanja. Leto 1927. je odpadlo na posameznega prebivalca povprečno po 7 kvadratnih metrov prostora, sedaj pa znaša povprečna mera samo še 5 in pol m² na osebo. V teku 1930. l. se je priselilo v Leningrad 316.000 oseb, zgradba novih hiš je pa prispevala samo po 1 m² prostora na osebo. Stare stavbe se zaradi slabega stanja in podiranja vedno bolj opuščajo.

»Gospa Ježica pravi, da je stara še-le 25 let! Ali verjamate to?« — »Bo že res! Saj pripoveduje to že vsa leta, odkar jo poznam.«

»Moj mož je čisto drugačnega značaja nego sem jaz. Jaz pojem, on pa godrnja in kolne.«

»Veš kaj, nehal peti, potem bo najbrže tudi on nehal kleti.«

V žganjarni. »Ti, zakaj pa svojo staro vedno prepešaš?«

»Zato, ker zmerom pravi, da je nesrečno poročena.«

»E, e, gospa Mila, kar sami? Zakaj pa niste privedli s seboj svojega moža?«

»Ah, kaj bi z njim, ko se pa v dolgočasni družbi ne zna premagati in neprestano zdeha.«

Slavnostne igre v Bayreuthu so se pričele 21. t. m. Od leve na desno: generalni glasbeni ravnatelj Viljem Furtwängler, gledališče in Arturo Toscanini, umetniški vodja Wagnerjevih slavnostnih iger.

Plavajte!

Nogometno tekmovalstvo po načinu lig, ki je nedeljo za nedeljo privlačilo na naša nogometna igrišča tisoče gledalcev, se bliža koncu. Samo še ena tekma prihodnjega meseca z izvenljudskimi lduhom, pa bo konec. Toda tisoči gledalcev, ki so hodili k nogometnim tekмам, ne smejo ostati izgubljeni za sport. Nogomet je navdušil za sport, sedaj poletni imajo pa vsi ti tisoči postati tudi sami aktivni sportniki. Preselili se morajo samo s prasnih nogometnih igrišč v kopališča. Tamkaj lahko goje najlepšo sportno panogo, plavanje. Plavanje pa ni samo najlepša sportna panoga, temveč za naše telo tudi najbolj zdrava.

Sele v zadnjih letih so pričeli tudi zdravniški lirsirati plavanje kot zdravju zelo koristno. Plavanje je še posebno koristno za mladino. Ne da se utajiti dejstvo, da šolska klop škoduje mlademu dorasajočemu telesu. Škoda, ki nastane, so dosedaj najraje zdravili na poseben telovaden način, tako zvan kapehov plazinski sistem. Na ta način so hrbtenico krivili in doseglji, da so se napake, ki nastanejo na hrbtenici radi napačnega držanja telesa pri sedenju ali pisanju, popravile. V Nemčiji so pa danes ta način močno opustili. Pri plazenju po tleh otrok zavzame velike množine prahu. Posegli so po boljšem sredstvu. Namesto običajne telovadne ure so vpeljali plavanje. Zdravniško je dognano, da je plavanje veliko bolj koristno kot pa vsa tista ortopedična telovadba. Škoda šolskih klopi zdravijo sedaj samo še s plavanjem.

Primerjamo še kopališče z drugimi sportnimi igrišči. Na raznih sportnih igriščih so zaprašene

in prepotele postave atletov neizogibne. Nobeno igrišče ni tako idealno, da ne bi bilo prahu. Samo v kopališčih ni prahu. Tamkaj vladajo sonce, voda in zrak, trije elementi, ki so najvažnejši za naše zdravje. Vedno veseli so samo plavalci, kajti njim je trening prava zabava in ne trud. Odlična energija telesa, katero si vsakdo skuša na drug način sprostiti, pride telesu v korist najbolj pri plavanju.

Se par dni nas loči od velikega dogodka v plavalnem sportu. V soboto in nedeljo se vrše v kopališču Ilirije plavalne tekme za prvenstvo Slovenije. Ne bo to običajno tekmovalstvo kakor zadnja leta, ko sta pomerila svoje moči samo Ilirija in Primorje. Bo to pravi praznik plavalnega sporta. Obenem pa najlepše zadoščenje propagatorjem plavalnega sporta in onim, ki so zgradili prvo vzorno kopališče, ki je postalo v tako kratkem času matica slovenskega plavalnega sporta. Nihče ni pred tremi leti načel z nami kot plavalci. Danes pa lahko beremo, kako se spranjuje dosedanjji prvaki: Ali bo res šlo prvenstvo v plavanje v planine? Vse to je posledica vzornega kopališča, ki je povzročilo, da smo dobili v Sloveniji še par takih kopališč, ki so postala torišča plavalnega sporta. Iz teh kopališč bodo prviki prihajali v Ljubljano, kjer je matica plavalnega sporta, tudi tekmovalci. Prišli bodo iz Maribora, Kamnika, Novega mesta. Čakamo pa še na tekmovalce iz Celja, Bleda itd. Ideja, ki so jo postavili zgraditelji kopališča Ilirije, bo triumfirala, ko se bodo zbrali v Ljubljani tekmovalci iz vse Slovenije. Ni več daleč ta čas!

Gospodarska kriza in MUD

Vsakemu svojo nalogo

S tem smo po vrsti pojasnili okoliščine, ki so bile od upravnega odbora mednarodnega urada dela označene kot vzrok brezposelnosti. Na podlagi preiskav, ki smo jih že izvršili, in na podlagi gotovih značilnih dejstev, smo hoteli ugotoviti zgolj bistvo teh okoliščin. Naše bodoče delovanje bomo pa usmerili v to, da presodimo sorazmeren pomen vsake teh okoliščin, kakor tudi delovanje vsake posamezne v zamotanem skladu sedanje krize.

Pri teh razmotiranjih se nam vsiljujejo razna vprašanja. Koliko brezposelnih žrtev je zahtevala ta ali ona navedena okoliščina, kolikim bi mogli preskrbeti delo, ako bi odstranili posamezen vzrok? V kolikem času bi vodil do uspeha poedini ukrep, katerega moremo uporabiti nasproti različnim virom brezposelnosti? Ali bo nastopil ta uspeh že v bližnji bodočnosti ali šele pozneje?

Mogoče ne bomo mogli dati odgovora na ta točna vprašanja. Bomo pač komaj do tega prišli, da razdelimo brezposelne na podlagi vzrokov njihove pridobitne nemogućnosti.

Ta dva miselna sporeda bosta odločila, v katerem vrstnem redu moramo uporabiti razne ukrepe, vsaj kolikor gre za delovne sile.

Menimo pa, da so za še prej omenjena raziskavanja o pomenu preskrbe kapitala in drugih gospodarskih pogojev kot vzrokov brezposelnosti bolj poklicana in da razpolagajo z večjimi sredstvi druge ustanove, zlasti pa gospodarska organizacija Zveze narodov, kakor pa organizacija mednarodnega urada dela. Zveza narodov ima pa s svojimi različnimi organizacijami ali pa morda tudi banka za mednarodna plačila večjo dolžnost, kakor mednarodni urad dela, da vzame celo zadevo v roke, zlasti takrat, če naj bi ne imele take raziskave le akademične vrednosti, ampak če naj bi vodile do dejanj. S posredovanjem Zveze narodov običavajo države — iste, ki so tudi članice organizacije mednarodnega urada dela —, da pripravijo in napravijo v mednarodnem območju gospodarske, finančne in politične dogovore. Zadnje zasedanje Zveze narodov je dalo gospodarski organizaciji nalog, da preišče smoteno sedanjo gospodarsko krizo, četudi je popustila, da sodeluje pri tem mednarodni urad dela.

Potrebno pa je, da ne napravimo pri tej delitvi dela istih napak, kakor leta 1922. Ne smemo še enkrat ločiti gospodarske raziskave od socialne raziskave. Nalog gospodarske orga-

nizacije Zveze narodov in nalog organizacije mednarodnega urada dela ne moremo in ne smemo postaviti na dve popolnoma ločeni polji.

Poudarimo še enkrat. Pri sedanjem ustroju mednarodnih ustanov ne more mednarodni urad dela zahtevati, da se naj poiskuje in uporabljajo neposredni pomožni ukrepi za gospodarske, finančne in politične vzroke brezposelnosti v tem obsegu, kakor so bili morda razjašnjeni. Toda če bi pa hoteli te vzroke poiskati in uporabiti brez sodelovanja mednarodnega urada dela, bi pomenilo izpostavljati se nevarnosti, da zaidejo v zmote, ki bi ne bile brez zlih posledic. Menimo, da smo v vseh dosedanjih izjavanjih dokazali, da niso mogli na nobenem polju, bodisi na gospodarskem ali pa na finančnem pogrešati sodelovanja mednarodnega urada dela in sicer radi skupnega dela urada s poklicnimi organizacijami, radi pravne, socialne in humanitarne pomena raznih vprašanj. To sodelovanje je bilo vedno zanesljivo in točno. Kajti vse povsod — v vprašanju poljedelske krize, problema zlata, racionalizacije je tudi sam raziskoval in deloval.

Se več. Prepričani smo, da pripada organizaciji mednarodnega urada dela prava posebna vloga v težnjah držav za političnim, znanstvenim in finančnim redom. Sicer morejo potrebe različnih gospodarskih panog in narodnih zajednic po redu, po urejenosti, po primerni zgradbi produkcije že same ob sebi izpodbujati k reformam. V večini slučajev pa zahtevajo reformo tudi gospodarskega značaja drugi faktorji: Skrb zaradi nezadovoljstva, ki ogrožuje svetovni mir in svetovno slogo. Skrb množice, ki so prizadete po brezposelnosti. Splošno socialno vznemirjenje. Tako so se sestale države leta 1921 in 1926 na pobudo delavskih zastopnikov, odnosno na enodusen poziv konference mednarodnega urada v Genovi in Ženevi, da bi poiskali pota in sredstva za boljši red v gospodarstvu. Poudarimo pa, da bi imele finančne in gospodarske novotarije, ki bi zamenjale važnost širokih ljudskih mas, zelo negotov obstoj.

Mednarodni organizaciji dela pripada torej v znanstvenem pogledu, še bolj pa iz moralnih in političnih razlogov važna vloga pri dognanju vzrokov brezposelnosti in pri ukrepih od pomoči.

FOTOAMATERJI!

Vse fotopotrebščine dobite v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 23. julija: 12.15 Plošče. (Pevske točke: Tamber, Völker, Slagerji) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Gdč. Carmen Antić, poje narodne in domorodne pesmi, nato plošče — 19.30 Dr. Ulaga: Gimnastična ura — 20.00 Vremenska napoved — 20.05 Dr. Campa: Časniki in časnikarstvo — 20.30 Kompozicijski večer prof. J. Breznika — 21.15 Slagerje poje Mirko Premelj, pri klavirju Stane Fin — 22.00 Prenos plesne glasbe iz Park hotela Kazino na Bledu.

Petek, 24. julija: 12.15 Plošče. (Odlomki iz oper, simfonije) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Gdč. Cilka Krekova: Gospodinjska ura — 20.00 G. Anta Kovačič: »Wilde«, pravljice za odrasle — 20.30 Prenos iz Belgrada — 22.00 Časovna ved, dnevne vesti, sport.

Drugi programi

Petek, 24. julija.

Belgrad: 12.45 Radio orkester. 19.00 Narodne na harmoniko. 19.30 Vokalni koncert. 22.00 Radio orkester. — Zagreb: 20.30 Belgrad. 22.40 Lahka

večna glasba. — Budapest: 12.05 Ciganski orkester. 17.35 Orkestralni koncert. 19.10 Koncert, nato ciganski orkester. — Dunaj: 19.35 Kopališča na starem Dunaju. 20.15 Jazz glasba. 21.20 Klavirski koncert. 22.10 Večerni koncert. — Milan: 19.10 Pesta glasba. 19.45 Plošče. 21.00 Pester koncert. — Oslo: 20.00 Orkestralni koncert. 22.05 Lahka glasba. — Praga: 21.00 Koncert češke Filharmonije. — Langenberg: 21.00 Igra s petjem in glasbo. 23.00 Plesna glasba. — Rim: 20.10 Plošče. 21.00 »Bakhus v Toskani«, opereta. — Berlin: 19.40 Pevski zbori. 20.30 Kabareti. 22.10 Večna glasba. — Katovice: 20.15 Koncert. 22.30 Plesna in lahka glasba. — Toulouse: 12.45 Simfonični koncert. 13.00 Melodije. 19.54 Španske pesmi. 21.00 Orkestralni koncert. 23.30 Operetna glasba. — Stuttgart: 19.40 Plesna glasba. 20.30 »Tyll Eulenspiegel«, R. igra. 21.45 Pravljica s petjem in glasbo. 23.05 Plesna glasba.

Naše dijaštvo

Akademiki in bogoslovci, ki se nameravajo udeležiti cirilicelodidskega zborovanja v Celju, naj se javijo najkasneje do 26. t. m. (nedelja) na naslov: E. Bojc, Akademski dom, Miklošičeva c. 5, Ljubljana, radi četrtinske vožnje. Odhod v Celje z vlakom ob 5.20 jutraj skupno pod vodstvom univ. prof. Fr. Grivca.

V brezmejni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je iskreno ljubljani soprog in očka, gospod

dr. Stanko Novak

sekretar banske uprave in rezervni pešadijski kapetan I. kl.

danes po kratki mučni bolezni umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil iz mrtvašnice splošne bolnišnice v četrtek 23. t. m. ob 4 popoldne na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 21. julija 1931.

Žalujoča soproga Minka Novakova roj. Čopova in sinko Saša.

Zahvala

Potrti po težkem, zadnjem udarcu izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki ste nas tolažili in z nami sočustvovali, tako ob dolgi, mučni, neozdravljivi bolezni, kakor ob tako zgodnji smrti našega miljenčka

Zdenka

Zaman so se trudili gg. zdravniki — od hišnega zdravnika dr. Porekarja do g. prof. Eiselsberga — da bi mu pomagali na njegovi trnjevi poti brezupnega zdravljenja; njim vsem prisrčna hvala! Zahvaljujemo Vas vse, ki ste mu lajšali njegovo bedno življenje v bolezni, predvsem njegovi zvesti, izmučeni streljanci Veroniki, njegovi dobri tetki Gobčevi, plemeniti rodbini Seršenovi, njegovemu katehetu č. g. Peitlerju in učitelju g. Miklu. Iskrena hvala preč. g. mons. Lovrecu, rodbinam g. dr. Trstenjaka in Bankarta za tolažila in pomoč ob njegovi zadnji uri.

Dragi Ljutomertani! Priredili ste Zdenku veličasten pogreb. Hvala Vam in vsem, ki ste mu poklonili toliko krasnih vencev in šopkov na grob, ga spremili na njegovi zadnji poti; srčna hvala predragim sorodnikom, preč. duhovščini, sokolski in drugi šolski deci, mestni godbi in mladinskemu zboru Glasbenega društva z dirigentom g. Zaherlom za genljivo petje ihteče mladine; nepozabne nam ostanejo tako iz srca prihajajoče in globoko v srce segajoče besede nagrobnih govorov g. šol. upr. Mikla, učenca Sumaka in sok. staroste g. dr. Stajnka. Iskrena hvala ge. Katiki Rajhovi, ki je gostoljubno sprejela Zdenka v svojo rodbinsko grobnico. Hvala tudi neznanemu pesniku za ganljive kitice, skrivaj položene na grob.

Hvala vsem! Za Vaše solze ob slovesu Vam bo sedaj presrečni Zdenko izprosil milosti pri Vsemogočnem.

ŽALUJOČA RODBINA NOTARJA DR. STOJANA.

MotvozGrosuplje

domači slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

Ottfrid v. Hanstein:

Strahotno potovanje na luno

Saj res. Na vsak način je moral biti zraven tudi vodik. Najbrž je bil oboje v pravadnih časih izbruhnil ognjenik, pa sta radi mraza oba plina takoj zmrznila v kristale in sta bila zato v zmrzli grudi združena.

Moral je torej v kabini biti vodik, ta se je pomešal s kisikom, ki je puhtel iz bombe in tako je nastal pokalni plin. Le odkod bi bila prišla iskra, ki ga je užgala?

All Right je oprasnil vžgalico.

Eggnu je bilo zopet dobro. V kabini ni veliko škode, velika sreča, da so bila vrata odprta in so se šipe zlahka vdale. Kabina je še vedno dobro zaprta in cela, sicer ne bi držala toplote. Eksplozija ni bila posebno huda in se je izdijala skozi vrata in okno. Berilljev plašč pa se je znova sijajno izkazal, da je neverjetno čvrst in odporen.

Pregledali so kabino. Poškodbe so bile malenkostne.

Zdaj bomo jedli, potem pa nataknili čelade ter si še zunaj vso raketo ogledali, morda odkrijemo kako poškodbo.

Korus je odpiral konzervno puščico, zraven pa govoril: »Vodik smo torej našli, ne?«

In bomo zato lahko odpotovali?

Doktor pa je zmajal z glavo. Tega snega ne bomo mogli uporabljati. Zdi se, da je preveč pomešan z ogljikovo kislino. Sai ga ne moremo spremi-

njati v plin, ne da bi bili kar naprej v nevarnosti, da nas ogljikova kislina zaduši. V toliko imate prav, da se vodik na mesecu nahaja, zato ga bomo gotovo tudi v bližnji okolici dobili. Vendar pa moramo še iskati.

Korusu in Helmstatterju je jed dobro teknila, Američan pa je buljil nekam predse in čisto mehanočno nosil grizljaje v usta.

Nemški časnikar se zasmije. »All Right, kaj pa delate? Saj jeste s prsti namesto z vilicami!«

Američan ga zmešano pogleda, se zbega, Egon pa pogovor zasučje drugam.

Nato so si nasadili čelade in šli ven.

All Right je bil videti zopet pri zdravi pameti, vendar pa je doktor Korusa opozoril.

»Ne vem, kaj mu je, zdi pa se mi, da je z živeci pri kraju. Če kaj opazite, se ne zmenite, ampak obrnite pozornost drugam.«

Kajpada je moral tudi te besede napisati na tablico. Preiskali so raketo, toda nobene poškodbe niso odkrili, samo umetna koža na oknu je bila razpraskala, vendar pa še uporabna.

Medtem se je zvečerilo, to se pravi, bilo je kot prej, a navajeni so bili pač po zemljsko, da so rekali: večer je, ako so dvanajst ur bdeli, in kadar je po zemljskem času bilo dva in dvajset, tedaj so rekali: noč je in so se vlegli spat. V resnici pa je zdaj zavlada štirinajst dni dolga mesečna noč.

V kabini je bilo kajpada popolnoma temno, ko so se potniki kakor vselej zlekli na tla in ugasnili električno žarnico. Veliko okno je namreč bilo samo na eni strani, pa je zdaj bilo zdrobljeno, na drugi strani se je nahajala samo lina, skozi njo pa je komaj šibko svetlikala medla zemljska luč.

Američan je molčal kot zmerom, zdelo pa se je, da je docela zdrav.

»Kako je kaj, mister All Right?«

»Hvala, samo truden sem in bi rad spal.«

Čez nekaj ur prebudi Egona nekaj šum. Videl je vkljub gosti temi, kako Američan vstane, si natakne kisikovo čelado in se čisto narahlo po prstih splazi iz kabine.

Zbudi Korusa.

»Kaj pa je?«

»Na All Right moramo paziti. Sel je ven.«

Mladi Nemec je še napol dremal. Pustiva ga, saj sva dosti dva.

»Bojim se, da se mu je zmešalo.«

Korus se je zdrnil. Ker so se že zdavnaj navadili, da umetne kože sploh niso slačili, jima je bilo treba zdaj samo še čelade nataknil in obuti težke škornje, ki so jih pa samo zato nosili, da so varovali umetno kožo in vzdrževali ravnovesje.

»Tiho!«

»Kaj pa je?«

»Vraca se.«

All Right je zopet stopil v kabino; v rokah je nosil veliko grudo, položil jo je na električno grelno ploščo, staknil tok ter se hotel zopet zleknil po tleh. Oči njegovih tovarišev so se že privadile temi in sta vse videla.

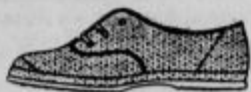
Tedaj plane Egon pokonci, prižge luč, zgrabi grudo, skoči k vratom in jo vrže ven.

All Right, kaj pa vendar počenjate? Saj to je nesrečna ogljikova kislina!

Američan zarenči: »Vi pa se seveda morate zbuditi!«

Ljudska knjižnica: 12 zvezkov: 2. zvezek: Savinšek: IZPOD GOLICE, 30 Din. — 3. zvezek: Štenkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din. — 4. zvezek: Cunan Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 5. zvezek: Remmichl: ZAGORSKI ZVONOVI, 24 Din. — 6. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 7. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 8. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 9. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 10. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 11. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 12. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 13. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 14. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 15. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 16. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 17. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 18. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 19. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 20. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 21. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 22. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 23. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 24. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 25. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 26. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 27. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 28. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 29. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 30. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 31. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 32. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 33. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 34. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 35. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 36. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 37. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 38. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 39. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 40. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 41. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 42. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 43. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 44. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 45. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 46. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 47. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 48. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 49. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 50. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 51. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 52. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 53. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 54. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 55. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 56. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 57. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 58. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 59. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 60. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 61. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 62. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 63. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 64. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 65. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 66. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 67. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 68. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 69. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 70. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 71. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 72. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 73. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 74. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 75. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 76. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 77. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 78. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 79. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 80. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 81. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 82. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 83. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 84. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 85. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 86. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 87. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 88. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 89. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 90. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 91. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 92. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 93. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 94. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 95. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 96. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 97. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 98. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 99. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 100. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 101. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 102. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 103. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 104. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 105. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 106. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 107. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 108. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 109. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 110. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 111. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 112. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 113. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 114. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 115. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 116. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 117. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 118. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 119. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 120. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 121. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 122. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 123. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 124. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 125. zvezek: Remmichl: BRIDGES, NA POMOC, 30 Din. — 126. zvezek: Rem

39.-

Vrsta 4232-37

Platneni čevlji iz močnega sivga platna, ki se prilagajajo nogi, se lahko čistijo in so trpežni. Praktična obutev za dom, vrt in za delo na polju. Deški Din 39.—, ženski 49.—, moški 49.—.

39.-

Vrsta 2941-00

Otroške sandale iz mehkega usnja s trpežnim gumijastim podplatom in peto. Vašim ljubljencem brezpogojno potrebni. Deški Din 39.—, ženski 49.—, moški 69.—.

Za nedeljo in za delo.

Obuvajte se tako, kakor najbolj pristojna potrebam časa in Vašega poklica. Dobro obuti človek naredi več in z manjšim trudom od slabo obutega človeka. — Za delo na polju obuvajte škornje ali baganče z gumijastim podplatom. — Ob deževnem vremenu nosite gumijasto obutev. Niso premočljivi in noge v njih so vedno suhe. — Kadar kupujete obutev posvetujte se z našimi prodajalci, ki Vam bodo najbolje povedali, katere vrste obutev izberite. — Posetite nas in prepričajte se v naši dobri in ceneni obutvi.

Plata

KREMA: bela, rjava, drap v lončkih. Din 6.—
v tubah " 4.—

KAMEN za čiščenje v vseh barvah. . . Din 3.—

DAMSKE NOGAVICE:

Izv. Bemberg . . . Din 49.—
Svinate " 35.—
la flor " 29.—
Flor " 15.—

199.-

Vrsta 2645-28

Jako udobni čevljički za sprehod s polvisoko peto. Imamo jih iz laka in iz platna s kombinacijo rjave barve.

199.-

Vrsta 9775-89

Eleganten in okusno okrašen lakasti čevlji z visoko peto. Ti čevlji so posebno priljubljeni pri deklicah in se nosijo za nedeljo in za praznik. Imamo jih tudi iz platna.

69.-

Vrsta 2145-09

Ženski platneni čevlji sive barve z gumijastim podplatom in nizko peto. Pripravili smo Vam jih za vsakdanjo uporabo, ker so zelo praktični, a obenem trpežni.

69.-

Vrsta 3335-24

Udoben ženski platnen polčevlji z gumijastim podplatom in nizko peto. Nosijo se ves dan, za sprehode in za delo.

169.-

Vrsta 2945-11

Te smo pripravili za gospodinje. Praktični, udobni, trpežni čevlji iz črnega boks. Enake imamo tudi iz laka za nečisto in praznik.

169.-

Vrsta 3635-18

Črni čevlji iz boks. Široka oblika in nizka usnjena peta z gumijem daje tem čevljem posebno udobnost. Nosijo se za vsak dan in za praznik.

199.-

Vrsta 2645-82

Udoben in eleganten čevljiček za nedeljo. Hoja v njih je zelo lahka. Brezpogojno potrebni vsaki ženi.

99.-

Vrsta 3337-12

Platneni polčevlji za gospodo, sive barve. Izvrstna, praktična in trpežna obutev za preko celega dneva in za delo.

169.-

Vrsta 9897-70

Visoki gumijasti škornji, zelo praktični in trpežni. — Veliko Vam bodo koristili pri delu na polju in v vodi.

169.-

Vrsta 1937-22

Elegantni polčevlji za gospodo. Črni ali rjavi z gumijastim podplatom. — So jako praktični za vsako priliko.

249.-

Vrsta 7637-21

Zelo eleganten čevlji za vsakega odličnega gospoda. Imamo jih v črni in v rjavi barvi z usnjenim podplatom.

169.-

Vrsta 0167-00

Baganče za delo iz močnega masnega usnja z gumijastim podplatom in peto. So zelo trpežni. — Mažejo se z našo masjo, ki stane Din 6.—

249.-

Vrsta 3967-22

Udoben čevlji iz črnega boks. Oni z gumijastim podplatom so za delo in blato, a oni z usnjenim podplatom služijo za nedeljo in praznik.

249.-

Vrsta 9677-21

Čevlji iz črnega telečjega boks z močnim podplatom. Polkoničasta oblika je za nošnjo zelo ugodna in elegantna. Izdelujemo jih v raznih širinah.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobne

Skladiščnik-ekspedient zmožen šoliranja, se takoj sprejme proti vložiti kavci ali garancije. Ponudbe pod »Autopromet« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Trgovskega vajenca v predpisano šolsko izobrazbo, poštenih staršev, sprejme specerijska trgovina v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8267.

Hlapca zanesljivega, za živino — sprejme v trajno službo Halbarth, Maribor, Trubarjeva (Kalvarska 2).

Vajenca krepkega, poštenih staršev, sprejmem z vso oskrbo — in pomočnika za pohištvo. Avgust Černe, Zg. Šiška 122.

Sobarico

pridno, pošteno, neoporečne preteklosti, staro 30—45 let, ki govori hrvaško in nemško, sprajmem. Nastop takoj. Plača dobra. Hotel Balkan — Knin.

Dekle

ki zna dobro kuhati in druga hišna dela izvrševati, se sprejme k dvema osebam v Zagreb. Vprašati v hotelu »Union«, soba 12, ob 8 zjutraj ali med 1. in 3. uro popoldne.

Vajenka

za trgovino s čipkami sprejme Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani, Kongresni trg 2. Oglasiti se od 16 do 18.

Tapetniški

in sedlarski poslovođa se sprejme. Ponudbe z zahtevo plače na upravo »Slovenca« pod »Obri« št. 8266.

Služkinja

vajena kuhinjskih del in ima veselje do gostilne, dobi takoj službo. Biti mora poštena, ne stara čez dvajset let, prikupljive zunanosti, najraje z dežele, poštenih kmetijskih staršev. Naslov pove oglasni oddelček »Slovenca« pod št. 8272.

Službenicejo

ki se je učil že tri leta, išče mesta, da bi se izučil. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8258.

Vanovanja

Delavniški prostori 150 m², svetli, suhi, z električno razsvetljavo — se pod ugodnimi pogoji oddajo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8196.

Lokal

primeren za vinarno in delikateso, iščem. Posredovanje honorirano. Cenji ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra točka« št. 8268.

Stanovanje

dve sobi, kuhinja, oddam s 1. avg. Rožna dolina — cesta 9 št. 2 — za 400 Din.

Prodamo

Avto

znamke Fiat 520, malo rabljen, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Posestva

Dve parceli

po 700 m² prodam po ugodni ceni. Vrt popolnoma urejen. Izve se Černe tova ulica 32. I. nadst. Ljubljana 7.

Stavbne nasvete

daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana. Mestni trg 25/1

Gostilno in mesarijo dobro idočo, v okolici Maribora, s 7 orali poslasta, prodam. Vprašati v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Lepo posestvo

obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, hlevov, nad pol grunta gozdov, v bližini Novega mesta, napredaj pod zelo ugodnimi pogoji. Poizvedbe v upravi Slovenčeve podružnice Novo mesto.

Gostilna

dobro idočo, trgovina in trafika, 20 minut izven Maribora, 10 oralo zemlje, travniki, gozd, vse v najboljšem stanju, z električno razsvetljavo in vodovodom, skupaj prodam za 550.000 Din. — Jernej Očka, Težno pri Mariboru št. 10.

Kupimo

Vsakovrstno

po najvišjih cenah CERNE, juvelir Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur« Ljubljana - Seidenburgova ulica 6 II. nadst.

Kupim več vagonov

jelovih in smrekovih hlobov, 3 + 6 m dolgih, na tankem koncu od 25 cm debelih — dostavljeno feo žaga. Franc Martine — Škofljica.

Ponik

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto) Prva oblast. koncesionirana Prosena, št. 16 zastoni Pišite ponil

Razno

»Javor«

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani. v novi palači Vzemne zavarovalnice

OVES IN KOFUZO

kupite anicenele pri tvrdki A. VOLK LJUBLJANA Veletrgovina z blatom. Restavracija 24

Zastopnike

za prodajo na obroke bosanskih in perzijskih preprog, angleškega sukna, češkega platna etc., iščemo. Reflektiramo samo na reprezentativne in agilne moči. — Bradford, Selenburgova ulica 7/1.

Kopalne čevlje

od 20 Din naprej, dobite pri »Luna«, Maribor — Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Kovčki

za potovanje, ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtnike, sportne pasove itd. nudi v največji izbiri, najnižji ceni. Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13

Posteljne mreže

izdeluje najceneje samo Alojz Andlovic, Komenskega ulica 34 (nasproti šole na Ledini). Sprejemajo se vsa popravila. Takojšna postrežba.

Samo kdor v miru izbira — dobro kupi!

Ako mora e iz trgovine trgovino, da si ogledate blago, se boste v iski in naglici odločili norda za nekaj, radi čar se boste pozneje kani!

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate čas, da pregledate in precenite vzorce kos za kosom, nikdo Vas ne bo prigovaljal za nekaj, kar ne odgovarja Vašemu okusu. ZAHTEVAJTE NASO KOLEKCIJO

Največji trg in odprema tvrdka

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ako se nimate našega kataloga zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdki Zeiss-Ikon Rodenstock Voigtlander. Weita Certo itd. ima vedno v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Zahtevajte cenik! —

KSILOLITNI TLAK

za kuhinje, kopalnice, veže, trgovske lokale, hotele, urade, industrije, ni mrzel, se z lahkoto čisti, je trajen in ne drag — polaga

MATERIAL TRG. DR. Z. O. Z.

LJUBLJANA

Dunajska cesta 36/II.

Telefon 27-16

Brzjavlj: Material

Naznanilo

Vsem svojim cenjenim naročnikom vljudno naznanjam, da sem izstopil pri Milarni & Svečarni, d. d. v Ljubljani — Gazela milo, katera je prešla v last Schichtovega koncerna ter obratuje v Osjeku. Prevzel sem pa zastopstvo priznanega »Hubertus« mila Celjske Milarne, katera ni v kartelu ter je popolnoma domače slovensko podjetje.

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in se priporočam za bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

VINKO BERNOT.

Potrži žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dragi soprog in oče, gospod

Josip Jaklič

dne 21. julija ob 6 popoldne v 86. letu starosti, previden s tolažili svete vere, umrl.

Pogreb draga pokojnika se bo vršil na župno pokopališče pri Sv. Križu v petek, dne 24. julija ob 7 zjutraj.

Sv. Križ pri Litiji, dne 22. julija 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

Brez posebnega obvestila.